

Katuma

¹ Uyettike utakarda utuba sa maa nya, Tiyoofilus maa buki. ² Vat abanga akatuma ka yeso, yeso maa tubisi katuma ku dungura uwiyi ukaba umeme udi ku. A dungurka una ubi be biriri a tari ta anu tize ta asere sa azauka. ³ Sa ma marii uzito me ya akaa ma en inice nimeme u huma daki ire imum ya kem ma ba ⁴ Uganiya sa ma zin ni'ori nan we ma gbarika we kati wa ceki Ujarusalem ba, ca wa be u'inko utize ta coo abanga ugu ana, ya kuna ya kuna ahira am. ⁵ Yohana anu in mei shi adi zorso in bibe biririin ye cingili sa ti eze. ⁶ Uganiya sa wa gurna vat, wa iki me "vanaa asere uganiya uge uni udi buri anu tarsi Asere anyimo israila me." ⁷ Ma gun we, azo ka tuma kashi kani ba irusi uganiya nan uwuyi aco mani unurusa uwuyi uginome. ⁸ Shi idi kabi nikara, ingi bibe biriri ba aye shi idi cukuno aje am. Ujarusalem u hana Ujidiya nanu samariya uhana ibinani unee. ⁹ Uganiya sa vanaa Asere ma buki ti mum tige me, uganiya sa wa zi unu hira asesere, wadusa wa iri ma hira wadusa aseser niwiri ni dusa ni inpi me daki wa ira me ba. ¹⁰ Sa wa riki aje aseser wazi unu hira ume u dusa u meme wa dusa are anu wa re in turunga tirum pert wa turi ani kira ni we me. ¹¹ Wa gun we, "shi anu ugalili, nyanini ya tonno aba me izi hira aseser me? Yesu ugeme sa ma dusa aseser madi kuri ma ze, gusi u dusa sa ya inu dusa me." ¹² Wa dusa wa kuri uhana Ujarusalem u hana ani

poo ni olives, nazi mamu nan Ujarusalem, tanu me ta zi unu wui Asabar ani. ¹³ Sa wa biki wa nyene ahira ati gura ana zaa. Ahira sa wa ciki ni wazi Bitrus, Andrawus, Toma, Bartatimawus, Simon, Matiyu, Yakubu ussam u Alfasus, Simon una biyau ba asere nan Yahuda vanaa u Yakubu. ¹⁴ Wa guri ace awe me wa cukuno a inde a nyimo u wuzi birigara. Wazi nigo me nan ane; Maryamu a'ino a Yesu nan anu henu umeme. ¹⁵ Anyimo ati ye ti gino me Bitrus ma hiri ma atii ani henu, wazi a'ino ukirau nan na akue are (120), ma gu. ¹⁶ "Nihenu, kadure kani ta Asere ti myinca, sa bibe biriri ba buki tize usuro anyo a Dauda abanga a Yahudawa, desa ma nya Yesu atari ta desa wa meki me." ¹⁷ Barki, mazi nigo me nan haru ma kabi ukalum utanda uka tuma ka Asere." ¹⁸ Ana me unu ugeme ma kpi uru ini mum me sa ma kem ahira a katuma ka buri sa ma wuzi, abi ni me ani marizi mawi ni, nipum me ni wici, tini me ti kponko amatara. ¹⁹ Ya cukuno unu rusa ahira anu me sa wa ciki anyimo Urshalima vat, wa dusa wa inki niza na hira me in nilem niwe me, "Akeldama," ya cukuno uru umaye. ²⁰ Anyettike anyimo u zabura; na uru me ucukuno ani me, kati aceki uye ma cukuno anyimo me ba. Na aceki uye ma ziki katuma ka meme. ²¹ Idi wu rii desa madi ziki katuma me, ma cukuno a nyimo anu sa ma tarsi vat nan uganiya sa Yesu ma zi nigome nan haru. ²² Uzika uganiya uzorso Uyohana, uhana uwui sa aziki me ahira aru, ca ma cukuno ukalum iwono nan uhira umeme. ²³ Wa dusa wa reki anu wa re aje; Yusufu sa atisa me Barnaba akuri atisa me Justus we nan Mathias. ²⁴ Wa wuzi birigara

wagu, “ugomo Asere sa u rusa mu ruba ma nabu vat, bezi duru desa tidi zauka anyimo anu wa re wa geme.” ²⁵ Sa ma madi cukuno udura uwe me; anyimo atuma kawe me. ma cukuno ahira a yuhuda me sa ma wuzi ugbas me. ²⁶ Ba wa dusa rezi uzauka, ba urizi ini nice ni Mathias, madusa macukuno anyimo ana tarsa uYesu ukirau nan u'inde uginu me.

Bikoro bu Kure

¹ Unu uwui Ufentacus wa eh vat uwe wa orno a hira inde. ² Wa dusa wa kunna u gumurka u ire mu gusi ni pupur ni dusa ni myina a kura me sa cikini. ³ Are myiran kasi urah a harzina, atu, ani ceh ni konda avi anyimo a we me. ⁴ Wa myica in bibe bi riri vat uwe wa tunguno u boo a myiran me sa a harsi we ni. ⁵ Ayimo urishlima are a yahudawa rani anu. tarsa Asere, ko da ba anyimo uneh. ⁶ Sa wa kunna ugumurka uginu me, vat nigoru na nu me orno ahira a inde barki wa ko a vi ma zin in tize in ni myiran nu me. ⁷ Imum me i cukuno we i bosa utize, wnagu, kadura, na vat u weme sa wa zin tize ti geme da anu uGalatiya wani ba. ⁸ Aneni ti kunna weh, konda vi ma boo nyiran na hira me sa ayo meni. ⁹ Haru be anu, ufaritiya, wan anu Elamawa nan anu Ubagadaza wan anu Uyahudiya, wan anu Fantus nan Asiya. ¹⁰ Nan anu Firijiya, wan anu Banfiliya, nan anu Nasar, nan adesa wa ra ati kira ti Kurane a mayanga mu Libiya, nan na genu sa wa suri Uroma, ma Yahudawa an de sa wa ribe ati Yahudanci. ¹¹ Makaritawa wan ma Larabawa vat ta kuna we wa zin unu boo abanga Asre inti

lem ti ti pin turu. ¹² Vat uwe biyau ba mekibwe, wa gusi acece nyanini ya zige me. ¹³ Aye wa wuzi ni basa wa gu,” wa sa ubere uni. ¹⁴ Bitrus ma hiri ma tunno anu ukirau unu inde, ma nyeze ni myira, magu we,” Anu yahudiya nan a de sa wa ra a Urushalima, rusani imum igeme, rikani titui a tize tum. ¹⁵ Ana geme dawa sa ubere ba kasi u hira ushi me. ¹⁶ Imum be sa Yowel ma gu. ¹⁷ Asere a gu, indi wuu bi be bi riri a nyimo anabu vat, ahana wan na ruma vat wadi buu tize tum, i nyani i shi me wadi iri imumu i ge sa wa mu ira ba, Cukoro wadi wuzi ti ro. ¹⁸ A tiye ti geme indi wu we bi be biriri wadi buu imum sa i eze aje aru. ¹⁹ Indi bezi we imum idandang ya sesere wani ige sa ira adizi, maye, urah, matum wan mu cingo. ²⁰ Zuwui udi gamirka ucukuno Maree, Upeh uhana Maye, Uwui Ogomo Asere uku eh, uwui udang u gino me. ²¹ Abine ani koda avi madi wuzi biringara anyimo aniza na Asere unu bura uru. ²² Anu Isaraila, kuna ni, Yesu unu Unazarat, de sa Asere a nya shi barki uhem ume, ahira imum idang wan imum i busa itize sa ma wuzi anyimo a shi me, kasi urusa ushi me. ²³ Yesu uginome me Aserea nya shi me unu rusa ume shi igankirka me utiti, a tari tanu zatu urusa Asere. ²⁴ De sa Asere a hirza me unu ui, ma sopi me iwono iginome, barki iwono ya bari i inta me ba. ²⁵ Dauda magu, vat uganiya in hirsu Asere aje am, ma ra atari ti na ree tm barki kti in urno. ²⁶ Barki ani me, iriba im izi pau, in zin ini riba i rum sarki i binani, in ra anyimo ani pum, indi wuzi ivai sarki ibinani. ²⁷ Barki mada hem in mi “iriba im iribe u ra ba, uda kuri hem iriba i we

me iwici ba. ²⁸ Wa be zum una iuai, udi kuri u wum i myinca ini riba irum a mu henu mu we me. ²⁹ Ni henu, in da ki in boo shi tize in riba ka inde an ce ni ucokoro uru Dauda, ma wi vat me, kani igeme icau imeme ira ahira aru. ³⁰ Barki ani me, mazi unu kurzizo utize ta Asere mani, Asere a toniko me, madi tari uye a nyimo ni kura nu meme ahira ti cukun ta Asere. ³¹ Ma ira ma kuri mabuki abanga uhira u Yesu a nyimo iwono, agi madi ceki me anyimo ura ba,"ni pum nu meme ni da wicu ba. ³² Yesu ugeme, sa Asere a hirza me, unu rusa uru. ³³ Barki sa a yeze me ma cukuno atari tina reh ta Asere, anyimo a bibe bi riri ahira aco, ma kwonko bi be biriri unu kunna ushime. ³⁴ Da Dauda mani ma nyene Asere ba, ma eh inice nu mume ma gu,"Asere a gunna Asere am cukuno a tari tina reh tum. ³⁵ Sede sa mapalki ana nu eru nu meme. ³⁶ Barki ane ani ani, na vat akura Isaraila wa rusi Asere akurzo me ma cukuno Asere nan unu bura uru de sa ya gankirka me. ³⁷ Sa wa kunna imum igeme, tize me ti tumi we a muriba mu we me, wa gu Butrus wan nu kasu anu tarsa UYesu,"Ni henu nyanini tidi wuzi? ³⁸ Bitrus ma gu we, kabirka ni tize ta Sere a zoro shi, koda avi a nyimo ni za ni Yesu unu ubura uru madi kwiji ma dini vat, idi kabi u nyanki ubi be biriri. ³⁹ Ubuka uginu me bark shewani, wan na ahana ashime, nan andesa wa zi pit, an desa Ogomo Asere aru ma titi we. ⁴⁰ Ma boo we tize gwardang, ma boo ma kingizini be mag" Bura ni ace ashime uneh uneh ubari ugeme. ⁴¹ Ba wa kabi tizeme, a zorowe wa kinki in na nu akura- kuri a taru (300). ⁴² Wa dusa wa ri ajenan anu tarsa uYesu wan anu dungara uni

henu a nyimo a tanume, wan upusa ubiredi nan biringara. ⁴³ Biyau bi meki kodi ya unu, imumu i basa u tize gwardan anu tarsi u Yesu wa wuzi. ⁴⁴ Vat adesa wa hem wa zi ni gome wa kurinwa wuzi imumu inde me. ⁴⁵ Wa zi zizi ti runga tu we me, wa hari konda vi ikirfi me, i binani u nyara u konda avi. ⁴⁶ Kondi uya uwui wadi ha anyimo udenge Asere, wa pusi ubiredi ati kura ini riba i inde wa ri ini riba irum wanu toto iriba. ⁴⁷ Wa nonzo Asere, wa kuri wa zin in mayee ma rum ahira anu. Asere a kinkiwe adesa a bura sa we a nyimo ni za ni Yesu kondi uya uwui.

Bikoro bu Taru

¹ Bitrus nan Yohana wahazi inni yeh udenge Asere. ² Sa wabiki upuru ana tukum ariri wadusa wa iri uru nu ma ciki carki ayome sarki tanu, ake ayeze a inki ahirame koya ni sisizo mamiki urigiza utari anabu wa nyangizi adudo. ³ Sa ma ira Bitrus nan Yohana wa udenge Asere ma rikuwe tari. ⁴ Bitrus nan Yohana warikuwe je, magu, iran duru". ⁵ Iriba ime idusa ikuri a hirawe inu basa madi kin iri, mum ahira awe. ⁶ Bitrus magu, "Inzom inni kirifi sandi nyawe ba, imumbe san zini ine ini indi nyawe, a nyimo ani za ni Yeso unu zatu madini. ⁷ Bitrus ma meki tari tinare tumeme ma hirzame mahiri tihihira timeme tiwitino inni kara. ⁸ Mahiri fagat, ma tunno, matubi tanu, maribe anyumo udenge Asere nan we unnu hinzina inni nonzo na Asere. ⁹ Vat anu wa irime mahhaka inu, haka ununzo Asere. ¹⁰ Wairime memani desa ma cukuzuno ana tukum a riri aginome uribi ze udenge Asere bi yau bi mekuwe kan imumbe

sa awuza me. ¹¹ Mara anyimo inta Bitrus nan Yohana anu wa sumi, uhana, ukagunna nan we anyimo anikubu sa atisa, nikubu ni Solomon imum ibiyau imikuwe. ¹² Sa Bitrus ma ira anime ma bukiwe shi, unu Isaraila, nyanini ya wu ikuna biyau? aneni ya inkon duru aje gusi tahiri zame inni kara niruni? ¹³ Asere Ibrahim, nan Ishaku, a Yakubu, acokoro utuba ma nunzi ka urere ume Yeso nan uzika urere ume Yeso, de sa ya nya, game, aje a Bilatus, sa ma zikin inguna madi cekime. ¹⁴ Na iri me unu lau, nan nukabanu ugime agi aceki shi unu huzanu. ¹⁵ Isabi hu nitini nu vengize uzatu mara. Asere a hirza me a mu cau, haru ta ira anime. ¹⁶ Aname nizanime nini, uham inni za nimeme, ini yanya unu uginu sa ihira irusa nikara, anime ani uhem in Yeso wa nyame ni huma a ve ashime. ¹⁷ Aname, nihenu, in rusa utasa utame uni uzi ya wuza anime, kasi a ana je ashime wa wu zi anime. ¹⁸ A, anime Asere a myinca mtize time mu atinyo tanu kurzu utize, Yeso Kristi madiziti. ¹⁹ A, anime cekini imomu izenzeng, gamirkani, barki a visa madini mashi me, Ugomo Asere ma nya shi ni huma. ²⁰ Ma tumi innunu zatu umadini sa nyara shi dati unu nu utuba me mani, Yeso. ²¹ Me mani desa tigomo ta sereti nyara ukabi barki uganiya udati ubarka utimumum, sa Ugomo Asere manya atinyo tanu kurzuzo utize ti lau. ²² Musa magu, Ugomo Asere madi hirza shi ure unu kurzo anyimo'anu henu shime, kasibe sa ma hirzam, kadure kani i kunna imumbe sa mabuki. ²³ Idi cukuno vat de sa makunna unu kurzuzo tizetige me madi ribe

ijas. ²⁴ E, Samaila ma bu aban ga gino me, vat tize ti inde me tini. ²⁵ Shi ahana anu kurzuzo tize tini sa Ugomo Asere ma inki tize nanaka co ushime utuba, bishime vat nan tikura tishime anyimo une me wakim uringiringirka. ²⁶ Sa, Asere mahirza udura u meme matubi matumime ahira ashime barki maringirkashi maro mashime ma kini tihara tiburi.

Bikoro bu Nazi

¹ Barki anime vana Asere ma ziti ani pum, kine haru ti tirizizi apum aru unu gino ubuka me. Vat desa ma zito anipum ma ceki wuza imumu izezen. ² Unu gino mada kuru ma tarsi tize tanu u ira uzenzen uni pum, se unu hem wa Asere vat tiye tume me unee. ³ Barki anime tiye tamu aka sa tidi wuzi imube sa anu zato tarsa Asere wa nyara tiwuzi, imum izenzen, mei maje, bisisiza, imum ihuza apum, utarsa umakiri nan timumu ti zatu uri. ⁴ Wa zinu basa imum igino igenu ini izunu waza me sa da data ace nan we ba ana awuza timumu tigeno me, wanno wa zogizo shi. ⁵ Sa ahira asani ni ye nikoree, ogorno uni pin, nan anu tarsa ume, wan anu nyettike ihori wa orno ahira inde anyimo urushalima. ⁶ Anas unu unu dang udenge Asere mara ahira me, nan Kayafas, wan Yahanna a Alizanda, wan vat ni kura ni unudandang ukatuma ka Asere. ⁷ Sa wa anyen Bitrus nan Yohana ati aweme, wa iki we, "an ni kara na veni, nani anyimo niza na veni i wuza imum igeme?" ⁸ Bitrus, sa myinca in bi be biriri, magun we, "ho ugomo anu nan anu tarsa uwe. ⁹ Ingi kani game i igizo duru ahira imum

iriri sata wuza-agi barki nyanini ta huma unu nu okoni. ¹⁰ Rusani vat ushi wan anu ashime a isaraila, anyimo niza ni Yeso unu nazarat, desa ya cerceme utiti, desa Asere ahirza me u suro iwono, usuro ume uni geme ma turi aje shime in nihuma. ¹¹ Yeso memani nipo sa ana so wa gawe, ni kori ni cikuno nipon sa wa yara. ¹² Uye mazoni sa tidi kem uburani; Nire niza ni zoni adizi ageme sa aya anyimo anu-unees sa tidi kem uvenkeni. ¹³ Sa wa iri katuma ka Bitrus wan Yohanna, wa kem da ane ani cas ba, agu agi anu zatu rusa imum wani unu wuza ana me. Wa e wa tinka a mu ziba muweme Bitrus wa Yohanna wa zi nan Yeso. ¹⁴ Barki sa wa iri unu koni me sa an Bitrus na Yohanna wa humame ma turi nigime wa we. ¹⁵ Wa dosa wa samirka ti cikon me, wa tun gono ugamara me acece weme. ¹⁶ Wa iki, yamini tidi wuzi ina na geme? barki imumme sa ana geme wa wuza aje akonda vi anyimo urshalima, ti da ke ti ganduru ba. ¹⁷ Da imumme yana hana pit ba nati hunguko we titui kati wa kuri wa buki uye tize ti Yeso anyimo ni pin ni gemeba. ¹⁸ Wa titi Bitrus wan Yohanna wa gun we kati i saki ubuka utize nani i dungori anu anyimo ni za ni Yeso. ¹⁹ Ba Bitrus wan Yohanna wa kabirka wa gu, ingi ya wuna uri ahira Asere ti kunna shi nani me, gunkuni i iri. ²⁰ Haru tida cekinduru ubo imumu ge sa ta ira izin masa ti kuri ti zin umi rusa imumme. ²¹ Sa wa hungu a Bitrus wa Yohanna titui wa ceki we wa dusa, barki sa da wa kem una ukuri ugwara uwe ba, vat ani ahira me wa zin unu nonzo Asere barki imumme sa ma wuzi we. ²² Desā aceki a Bitrus wan Yohanna wa humame ma zin ti wee akura

nazi (40) unu yoo. ²³ Sa aceki an Bitrus wan Yohanna wa kuri waka buka ni henu imumme sa unu dang udenge Asere wan andesa waa zi wan me wa bukuwe. ²⁴ Sa wa kunna, wa yeze amyra vat uwe wa nonzo Asere wa gu Asere, hamani wa bara unee, wan Adizi, wan awen wan vat imumum sa ira anyimo awe. ²⁵ Ho sa bi be biriri bi soso ayoh aweme aco aro Dauda magu, yanini ya cara ana ma reh iriba. Alem awuza malim ahira ahura. ²⁶ Agomo unee ya orno ahira inde, anati gomo cangi wa orno ahira inde, agi barki wa iri urizo uvana Asere. ²⁷ Kadure, an Hiridus wan Bilatus wan anu Israila wa orno wa muti ace agi barki wa iri urizo uvanaa Asere. ²⁸ Wa orno ahira a'inde barki wa wuzi imum me sa Asere a rusi. ²⁹ ana orno ahira a inde barki wa wuzi imum me sa Asere arusi. ³⁰ Barki ingi wa wito tari tuweh barki uburri unee imumu ubasa tizee idi eh barki vana uweh yeso. ³¹ Sa wa mari biringara, ahira me sa wa orzono vat uweh atunguno uzoro, barki vat uweh wa myinca in bi be behuma, wa buu tize ta Asere in ni kara. ³² Anu gwardang wa kabi tize me iriba iweme da uye m buka ire imum iburi ba nan ma wuzi iri imum isas, anime wa wuzi vat imu inde. ³³ In kara adura wa zin unu buu abanga u hira u Yeso nan urunta wa kem ³⁴ Da akem uye anyimo aweme sa madiri ire mum, vat desa mazin in iri mum ini ce nume wa zizi wa ezin mikirfi me. ³⁵ Wa isi ati buna ta adura. A hari vat adesa wa hem in tize ti Yesu, a tarsi anu dira. ³⁶ Yusufu, ulawiyawa, unanu kuburus anyame niza Barnabas ahira ana kadura ka Asere agi unu unasa iriba. ³⁷ Mazi unuroo, ma zizzi uni ma en

ini kirfi me ma inki ati buna ta ana kadura ka Asere.

Bikoro bu Cibi

¹ Uru nu una niza Hananiya nan unee umeme Safiratu, wa zizi uru uweme. ² Hananiya ma hunze ire ikirfi anyimo ikirfi urume, (unu rusa unee me), wanno wa eh unu ikirfi me ahira anu rusa me. ³ Bitrus manno magu, "Hananiya nini ya wuna wa ceki bibe bibur ba myinca iruba iweme, hube wa wuza bibe biriri moco? hu wa hunze ire ikirfi urume? ⁴ Uganiya sa da wamuziza urume ba, azo uwe uni wazi ba? uganiya sa wa zizi uni, azo uwe uni ba? nyanini ya wuna wa wuza uginu basa me iruba iweme? in anime azo anabu wa wuza moco ba, Asere ani wa wuza me. ⁵ Ahira me sa ma kunna anime, Hananiya ma hunguko ivai imeme imaza. Vat anabu sa wa kunna tize tiginu me biyau bi dandang bameki we. ⁶ Inyani ya eh igemdirko ikizi imeme wa suri ni amatara waka vatime. ⁷ Uganiya ka taru wa aki, unee manno ma eh, unu tame imum be sa izi ba. ⁸ Bitrus manno magu, "buka ihono ini ya zizi uru me?" ma kabirka magu, "ana ani tazizi." ⁹ Bitrus mauku gun me, "nyani ni ya wuna ya bara magino moco me nan uruma uweme bati imansa bibe ba Asere? kunna tanu ta desa wa ka vati uruma uwe me ana tukum, we wani wadi ziki we ana me." ¹⁰ Ahira ma rizi aje ameme, ma hunguko ivai imara, inyani ya eh ikem me ma wono; wa ziki ikizi me wa ka vati upuru uruma me. ¹¹ Biyau bi dandang ba meki anu tarsi Asere me vat uwe nan andesa wa kunna imumu igino me.

¹² Imum biyau nan nu basa kan wa meki anabu, atari ta dura me. Vat uwe wa ra nigime ukpanku u sulaimanu. ¹³ Azo me uye uni iriba ihuu ma pati nice nigome nan we; Barki anime ukaba kang aje anabu. ¹⁴ Uhana ana me akenzi ukinkin anu nyaza iriba, gbardang ahana ruma nan na eh. ¹⁵ Wadi ziki ana ti koni han we unaa, wadi nasa we asesere ati komi nan ti penge, barki inka Bitrus ma aye u aka nani mazu ma me madarsi aye aweme. ¹⁶ Anu gbardang wa eze usuro ati pinpin sa ta keti urushalima, wa ezi nan nati koni, nan andesa agwergene wa meki we, anno ahumu zan we vat. ¹⁷ Barki anime una katuma ka Asere udandang ma hiri nan vat andesa wa zin nan me (Anu tarsa asadukiyawa); wa myinci in ni ero kan. ¹⁸ Wanno wa meki ana kadura me wa reki we anyimo udenge uni rere. ¹⁹ Anyimo ani yee me bibe bi kadura ka Asere ba poki tina tukum tu denge uni rere me ma suzo we a matara, magu. ²⁰ "Hana ni ika tunno anaje udenge Asere ibuki anabu tize tigeme ti vai." ²¹ Sa wa kunna anime, wanno wa dusa udenge Asere unu sana ahira wa bezi tize me. Barki ani me una katuma ka Asere udang nan nanu ameme wa eh wa titi ni ori nan aroni akatuma, nan na nanu anu isra'ilawa wa suri wa meku nyaza uni kar, asuso we ana katuma kadandag. ²² Sa ana katuma wa hana uenge uni rer me da wa kem uye, udenge uni rer ba, wanno wa ze wa eh wa buki. ²³ Wa gu udenge uni rere me u impi gangang anu hira wa rani wa turi ana tukum sa ta ribi, da ta kem uye anyimo ba. ²⁴ Ana me sa unudang udenge Asere nan nanu ana katuma ka

Asere sawa kunna agino aguran me, wanno wa tunno ukira kan abanga aweme, ana me nyanini agino me adi yoo. ²⁵ Uye manno ma eh ma gun we, "anu agino me sa ya reki we anyimo udenge uni rere me wa ra abirko anyimo udenge Asere wazi nu bezizi anabu tize." ²⁶ Udang udenge Asere ma ha nan ahana akatuma kameme wa ka ayen we, azo unu hiza iruba ba, barki asuma kati anu wa vingi we. ²⁷ Sa wa ayen we, beizi aje anabu, una katuma ka Asere udang ma igizo we. ²⁸ Unu guna, "da ta karti shi kara kati ibezizi tize anyimo aniza nigino ba? barki anime shibe ya myinca urshalima unu bezizi utize tishi me, izinu nyara guna maye mu nu gino me tuu ace aru." ²⁹ Barki anime Bitrus nan ana katuma kameme wa kabirka wa gu, "gwas ini ti tarsi asere azo anubu ba. ³⁰ Asere aka co uru ma hirza Yeso, desa ya huu me, ahira ugankira ume asesere utiti. ³¹ Asere manno ma heze me atri tina re tumeme, barki ma cukuno ugomo nan unu bura, ma nya isra'ila ubarka nan uvete umadini. ³² Haru anu tunno amaru wani imumu igino me, ane bibeu ba Asere, bi gesa Asere anya ahira avat andesa wa tarsi in me. ³³ Sa anu tarsi umeme wa kunna anime wanno wa kunna iriba kang, wanno wa nyari uhuza adura me. ³⁴ Barki anime ure ufarisawa una niza ni gamaliel, unu bezi urusa desa anu wa nonzo me, manno ma tonno ma wu anu wa suso unu rusa me a matara cing ³⁵ Manno magun we, 'shi anu isra'ila, rusa ni kan ini mumbe sa iwuzi ana gino me. ³⁶ Atiye tu aka uye ma eh una niza Tundas mazika nice nume ire imum, ugbardang anu akura anazi wani wa tarsi me, sa ahuna me anu ameme

vat wa samirka, azo desa ma kunna ahira sa wa rani. ³⁷ Maru ameme, awuzi uye una niza Yahuza ugalili desa atiye tu basa, ma eh ma rangi anabu gbardang me ma corno me, vat andesa wa tarsi me wa samirka. ³⁸ Barki anime inboo shi nyettike ni nan nanu agino me, barki anika ubara uwe me nanu wuza uwe wa nabu uni idi corno me. ³⁹ Barki anime inka imumu igino ahira Asere ani ida icari ini ni ba, kati icukuno arangi we. ⁴⁰ Sa wa tita anu rusa anyimo wa tiri we, waduku gun we kati ikuri uwuzi ubezi utize anyimo aniza ni Yeso ba, wanno wa ceki wa dusa. ⁴¹ Wanno wa suri anyimo anu tarsa me, uni iriba irum barki bari ayomu we barki niza nigino me. ⁴² Ban anime kode uya uwui wa haza udenge Asere, wa tarsa ti kura, wazi nu bezizi, wa kuru wa dusa sarki ude unu guna Yeso memani vana Asere.

Bikoro bu Tasi

¹ Anyimo atiye, uganiya sa anu tarsa uYesu wa kinki, ayahudawa u watu ugirkawa wa eh imbi bukum ba yahudawa me, barki kati akarti ane akoro imumare. ² A nu u tarsa uYesu ukirau in na wa re wa titi u kasu unu tarsa wakem we, wa gu"ida rizi me ti vete tize ta Asere barki abanga imuma re ba. ³ shi wani idi zauka ahana aruma usunare a nyimo aru, anu aniza, ni riri, sa wa myinca in bi be bi lau nan u gamara u tize, sa ti di zauka we anyimo a katuma ka geme. ⁴ Barki haru, ti di ri je in bi ringara a nyimo a katuma ka Asere. ⁵ A nu wa kuna u runta u tize ti we me, wano wa zauka Istifanus, sa zi in bi be bi riri, nan Filibus, Firokorus, nikano, Timon, Pariminas

nan Nikalus, ugenyanyimo uAntakiya. ⁶ Anu wa eh in na nu me a hira anu tarsi u Yesu, wa wu bi ringara, wa wu tari. ⁷ Tize ta Asere ta ri aje a nabu me wa kinki gwardan a nyimo u Urushalima. anu adandang gwardan wa soki ni ce anyimo katuma ka Asere me. ⁸ Istifanus sa ma kem ni kara ma wnzzi katuma ka danang anyimo a na bu ⁹. Ine ini anu ahira anigora me, wa hiri, atisa we, anu udengi uni Libartinawa, anu Sirinia nan anu Kuraniyawa aye anyimo nan Silisia. Anu ageme wa wuzi matara nan Istifanus. ¹⁰ Wa diri utonno urusa abanga a bibe nan u urusa ugamara utize ti Istifanus. ¹¹ Wa cuzi ni pum ruri aye agi wa gu, Takuna Istifanus ma cari niza ni Musa nan Asere. ¹² Wa turika anume nan nu urusa u tize ta Asere, wa hunguko Istifanus uhana a nyimo a hira anu a dandang. ¹³ Wa eh uye ma buki ma cico, agi, unu geme ma nyara mi in ingara tik in ti zogo ta hira ani gura me nan nu inko utize. ¹⁴ Ta kunna ma gu, "Yesu una nu Nazaret madi cari hiri a geme ma kuri ma gamirka utanda sa Musa ma nya duri." ¹⁵ Vat unu sa wa ra ahira ticukum me a inki me aje wa iri mu henu mu me me gu mu vanu katuma ka Asere.

Bikoro bu Sunare

¹ Una katuma ka dandang ma gu ka dundure kani. ² Istifanus ma gu a henu nan a ka co kunnanime aco uni nonzo ma kem aco aru Ibrahim anyumu a Misopotamiya otuba ticukum u hara. ³ Ma gu imme ceki ma nyanga ma we me nan nanu henu uwe me, hana a manyangamage

sa indi bezi we. ⁴ Monno ma ceki manyanga mu kaldiya ma cukuno u haran, ba abim me sa a co me ma wi, Asere a e imme a nyimo a manyanga mageme sa inci kin. ⁵ Ma nyari unga umeme nyania hira a indai barki ukalum, ko a hira sa madi inki ubuna. se ma inki tize, u zatu u kem u vana u ibrahim dati. ⁶ Asere ma boo me a nime barki wadi chukuno a ma nyanga ma soh nan a na a hira me wadi wu wa ziti ti we esoh inaze. ⁷ "In di hungu ko titui ta nu age sa wadi wu we a ni rere me," ingi asere, Inna dumo me wadi eh wa wu zim niru a banna me. ⁸ Ma kuri ma nya Ibrahim in inko u tize tini gbari Ibrahim ma yoh Ishayu ma gbari me rono u witotari Ishaya ma yoh Yakubu, Yakubu aco a nu kirau i. ⁹ A cokoro wa wu ni eru ni Yususu wa ziki me u masar, Asere magi nan me. ¹⁰ Ma suso me a nyimo anirereme, ma nya me mu henu nan nu rusa utize a hira a Firauna Ugomo u masar, Firauna ma nya me ucanti u masar nan na kura ameme vat. ¹¹ An no a ribe ikomo ukene a manyanga mu masar vat nan kanana nan nu zito kang, a kaco aru wa diri imumare. ¹² Serki sa Yakubu ma kunna imare ira anyimo umasar, matumi akaco aru me. ¹³ Ukure me Yusufu ma suri wa iri me, firauna ma gurna nan na henu a Yusufu me. ¹⁴ Yusufu ma tumi a henu ameme waka buka Yakubu a co ameme ma e u masar, vat nan ni henu wa biki eso sunare nan nu cibi. ¹⁵ Yakubu ma ha umasar monno ma wi nan aka co arume. ¹⁶ Aziki we u hana ushekem a nyimo a mu cau sa Ibrahim ma kpi a zurfa a tarin ta hana a hamor ushekem me. ¹⁷ U ganiya sa u u gwinci ka utize wa eh mamu, sa Asere ma buki Ibrahim, anume

wa uh wa kinki u masar me. ¹⁸ Ure Ugomo ma hiri in na dumo, sa da ma rusi Yusufu ba. ¹⁹ Me mani ma cangi anu acu me, ma nya we titene wa veti a hana awe me barki wa hama. ²⁰ U ganiya sa a yo Musa ma rizi memerun aje Asere inta me tipieu ti taru a nyimo a kura a co ameme. ²¹ Sa a vete me a matara uco u Firauna ma wuzi ni wari ni me gu usam ume. ²² Musa ma manza tu katuma anu u mesar tize time me nan katuma ka me ka zi memerun. ²³ Serke sa mabiki ti we a ino anazi, iri ba ime ya be zi me ma ka ira ahenu ameme ahana a Israilawa. ²⁴ Sa ma iri azi un nutira ure u Istrailawa, Musa ma benki me, ma garza men ma dusa mahu unu uginome. ²⁵ Ma gusi agu ahenu me wadi iri tari ta Asere tini tidi benkiwe, da wa hembra. ²⁶ Rono ukure me ma biki a hana ameme wa zi in nukara ma ha ma gu in we, “A nu a dandang shi a henu wani, nya nini izi innu matara a cece ashi me? ²⁷ Unu ukwabi me matuburko musa me, ma gu “Aveni ma nya we tigomo tiru? ²⁸ Udi hem? gu sa wa hu u masara me ninjo me? ²⁹ Musa ma sumi sa ma kunna ani me ma cukuno gu ugenu a manyanga mu midia, monno ma yo a huna ruma ware. ³⁰ Tiwe ti aino a aki, umalaika ma ha a hira a musa a nyimo a nijaa upana u Sinai, a nyimo a nilem ni ura. ³¹ Sa Musa ma iri ura, ma kunna bi yau, sa ma hana mamu, monno ma kunna ni gbiran na Asere, na gu. ³² Mi mani Asere a kaco wa co aweme, aco a Ibrahim nan Ishaku, nan Yakubu, nipum ni Musa na tuba ukirsa, ma kari aje amemen. ³³ Asere agu imme, kara makwatak me, a hira a gemesa uturin a zo me imma dini ba. ³⁴ Ma mu ira utito a nu amme a nyimo umasar,

ma kunna aso ashi me, mi be ma ringi in burishi, ayeni ana me, in di tumi shi u masar. ³⁵ Musa ugeme sa ya gidi me sa we gu, Aveni ma nya we tigomo aru? me mani Asere ma tumi me atari ti malaika sa ma kem me a nyimo ani jaa. ³⁶ Musa ma suso we a nyimo u masar, sa ma wuzi timumu ti dandang a nyimo umasar nan ni win nivu, nan a nyimo a nijaa a ti we ti nu a ino a nazi. ³⁷ Musa sa irusa me mani magu in na Israilawa Asere adi nya shi udura anyimo ashime nan na henu a shi, udura gimi. ³⁸ Me mani sa mara a nyimo a ni gurna a ni jaa nan malaika sa ma buki metize a nipana ni sinai me mani sa mazi nan aka co aru me, me mani ma kabi tize ti urai ma nya dura. ³⁹ Me mani unu me sa aka co aru wa nyaru u kunna utize ti meme wa idi me ahira awe me, nan a nyimo iriba iwemme wa kuri u masar. ⁴⁰ A nyimo uganiya uginome wa gu in haruna bara duru mu Asere sa wadi canti duru, Musa ugeme sa ma suso duru umasar, tita duru imum me sa ya kenme ba. ⁴¹ Wonno wa ba barka ku maruka atiye me wa nya madodo imumare, wa kunna urunta kang. ⁴² Senke Asere a ceki we wa wuzi anu akura Asere kadtuma gu sa a nyetike a nyimo a matakarda ma adura kaAsere, ya wekimi iname ya iro anyimo atiwe a ino a nazi a rujaa, a kura a Israilawa? ⁴³ Yakabi a hira ni gurna ni molek nan Asere a Refan, nan na imum sa ya barka barki ni ru, indi ziki shi in aki u Babila. ⁴⁴ Aka co arume wa zi inni rusa Asere a nyimo a nijaa, gu udungurka me umusa ma barka gu sa ma ira. ⁴⁵ A hira a nigurna nan kaco arume wa gamirka wa riben a manyanga a tari ti

Joshua imum ya hiri sa wa ribe wa meki ti tihira sa Asere ma gidi we, aje a kaco aru me, Anime ani har uganiya u Dauda. ⁴⁶ Sa ma hem ahira Asere, ma ikki barki makem Asere a Yakubu a hira. ⁴⁷ Senke sulemanu ma barka Asere a kura. ⁴⁸ Unu udandang ma da ciki a nyumo a tikura sa abara in tari ba, gu ubukamwa na kadura me. ⁴⁹ Aza me a hira ti cukum tum tini, adizi me a hira upatala tibuna tum, aye akura ani udi barka mini? ubo wa Asere, nani abani indi venke? ⁵⁰ Da tari tum me tini ta wuzi ba? ⁵¹ Shi anu sa ida kunna tize ba, da agwara muriba mushi nan titui, ko uya uganiya ya nyari ukana bibe ba Asere, i wuza gu aka co ashi me. ⁵² Uya unu dura mani sa da aka co ashi wa yomo me ba, wa hu anu dura sa wa emaje unu ulau, shi be ya cikuno anu uhaza anu. ⁵³ Shi me sa ya kabi udungurka Asere me sa malaiku wa inko, shi be yaga shi ucanti me. ⁵⁴ Sa anu adandang wa kunna timumume ya dari iriba iwe me, wa chari Istifanus in na nyo. ⁵⁵ Sarki ma macika in bibe biriri, ma inki aje Asesere ma iri ni nonzo na Asere, ma iri Yesu maturi a tari tinare ta Asere. ⁵⁶ Istifanus magu, ira, ma ira a poko Asesere me vana Asere ma turi a tari tinare ta Asere. ⁵⁷ Senki anu adandang me wa wu uhanu in nigbirang we impi titui tu we me, wa rizi a me. ⁵⁸ Wa kari me anyimo a nipin me wa tizi me in napo, anu hiri me, wa nati tirunga adizi a tibuna ti shawulu me. ⁵⁹ Sa wazi innu tiza u Istifanus, ma ri aje innu tisa Asere, ma gusi, “Ugomo Asere kaba bine bimme”. ⁶⁰ Ma tunguno a dizi ma yeze nigbirang inni kara, Asere, kati ucanti ucara

tize a nice ni we me ba, sa ma mari ubo anime, monno ma wi.

Bikoro bu Witotari

¹ Shawulu ma hem inni wano imeme, ronome a tubi u mensi anu tarsi Asere a nyumo u Jerusalem; an dee sa wa kabi tize ta Asere citi pin tu Judiya nan nu Samariya a meki we a samarka, ana ka dira wani wa dii chass. ² Anu nya ce sa wa vati Sitivin wa buki tize tiririn ani ce nume. ³ Shawulu ma ribe u tarsi uti kura unu mensi anu tarsi Asere unu korsuzo ma nan ni Jessi. ⁴ Vatin ani me anu kaba uti zeeta Asere me sa Asamirkawe wa ri aje uni boo utini. ⁵ Filibus ma dusa a nyumo ani pin nu Samariya unu boo uwe abanga ukirsti. ⁶ A nabu gbardang sa wa kunna wa kiri wa iri ti mum sa ma zin unu wuza mee wa gamika muriba muwe mee a hira ame. ⁷ Ani bee izezen gbardang we e unu karsa u hunu, anu wijo uti hihira wa kem u humza. ⁸ Mu riba manu ani pin mee mu runme. ⁹ Uye mamu rani ani pinme sa atisa me simon, dee sa ma dodonkinon anu Vengizi uwe muriba ini bere na nu bezi ubari. ¹⁰ ASamariyawa a cincin nan a dandang vat, mu riba mu weme mu kuri ahira ame, unu gusa unu geme mazin ni kara na Asere sa ri ori. ¹¹ Wa re aje unu kunna umee barki sa ma dodonkino unu wuza uwe ribere. ¹² Sa wa hem inka dura ku runtame sa Filibus ma hanawen, ka banga a kura Asere nan Yesu kirsti, a zursowe ana ruma nan na eh. ¹³ Simon me changi ma hem inka durame a zorome, ma dusa more aje inti cuku na Filibus ma ira timum gbardang sa ma wuza ma kunna biyau. ¹⁴ A dura me sa

warani Ujerusalem wa kuma agi anu samariya wa kaba tize ta Asere, wa tuburko Bitrus nan Yohana. ¹⁵ Sa wa hana wa hana wa wuwe biringara bati wa kabi bibee biririn. ¹⁶ A zorsowe a nyumo ani zaa nu gomo Asere Yesu vati anime daki wa kem bibee biririn. ¹⁷ U aye u Bitrus nan Yohana wa tarsawe tari ace waduku kem. ¹⁸ Sa simon ma ira azin unu ninza ubibee biririn una utarsa utari ace ma witiwe ikirfi. ¹⁹ Ma gunwe nyanime ni ge nikaramee vat dee sa ma tarame tara anice makem bibee biririn. ²⁰ Bitrus ma gunmee cornowe nan ikirfi iwemee, u basa uda kee ukpee u nyanki wa Asere ini kirfi. ²¹ Iriba ya Asere izoo na huu, barki anime udaa kemwe baa. ²² Barki anime ceki imum iburri iweme uwu biringara bati Asere a kpeeciwe. ²³ Ma ira uraa anyumo ati kono tigwangwang tucharan. ²⁴ Sion ma gu ringirkanme Asere kati tumumme sa ya buka tikem. ²⁵ Sa Bitrus nan Yohana wa mara uboo anu tizee tu Ugomo asere, wa kuri u hana Ujerusalem wa haki wa buu ana agiro u Samariya tizee ta Asere. ²⁶ Bire bibee bika dura ka Asere bigun Filibus, hira tarsa ni kira nu kudu una Ujerusalem u hana ugaza (una ubikiki bine). ²⁷ Ma hiri ma dusa. uru naa katuma a kura usarauniya wani Itopiya sa maaye Ujerusalem bati ma wuzi Ugomo Asere rinonzo. ²⁸ Tantu kuro ma ciki unu hira citi zee ti Tshaya unu kurzo utize ta Asere. ²⁹ Bibee bi gun Filibus hana ka benki unu ugenemee. ³⁰ Filibus maka kem me unu hira uti Ishaya una tizee ta Asere. ³¹ Indi wuu ani in russi sarki uye sa madiu benkum, aye benkum. ³² A hira me sa unu Itopiya maazi unu

hirame, a gusa, A hunge mee kassi bitan tantu kaweki nan bizara in ku tikmee sarki u buku tizee. ³³ A nyumo u yomomee sa wawuza me wacekimee, aveni madi buki uchara umemee, sa a hunamee unee. ³⁴ Uchukorome ma iki Filibus ma gu kussu, unu kurzo utizee mee mazin anice numee nan ni uyee. ³⁵ Filibus ma tubimee tizee ti Yesu unyertike u Ishaya. ³⁶ Wa haki unaa wa wa eh a hira mare mei uchukoromee ma gunnme nyanini idi karti a zoron abamee. ³⁷ Inki wa hem anyumo iriba iwemee adi zorowee, ma gu ma hem Yesu Kirsti vana Asere mani. ³⁸ U nani Itopiya me ma turi kubakura mee, wa dusa na Filibus me maka Zoromee. ³⁹ Sa wa suro anyumo a mei mee bibee ba Asere biziki Filibus uchukorome ma nyarimee daki ma iramee, ma dusa ma meki unaa inninonzo. ⁴⁰ Filibus maka suro Azotus, mari aje unu boo ukadura ku runta ati pinpin to watu me chip uka biki casariya.

Bikoro bu Kirau uzatu inde

¹ Shawulu anyumo ure aje inka tuma ku inza wanu tarsa ugomo asere, ma haa ahira unu udang ullatima. ² U nyara inyerte mee saa indi nyame nikara nu guna maka mensimanu tarsa asere adi maskus a ma mekiwee ma ehn ujerusalem ahamna wa rumma nan na eeh. ³ maraa anyumo afanu mamu uribe adamas kas, ma iri masa ma suro asesere ma keteme. ⁴ Ma dusa ma rizi adizi ma kuna nimyiran unu tissa umme shawulu, shawulu nyanini ya wuna uzin unu yomo uum. ⁵ Shawulu ma gu hu aveni ugomo asers ma kabirka me ma gumme in manni ugomo asere yesu sa uzin unu yomo

umee. ⁶ Ma gun me hira ribe anyumo ani pin me adi bukuwe imumme sa udi wuu. ⁷ Aroni a tanu ti shawulu wa turin in kufik, wa kunna nimyiran intize sarki u ira unu. ⁸ Ma hiri ma kem urubo ya meki me a chanti me tari a riben me adimas kas. ⁹ Tiye tuma ti taru ini rubomee saki mare daki ma saa. ¹⁰ Ure unu tarsi asere maa rani anyumo adimaskas me sa atissa me hananiyai ugomo asere ma buki me tize ati roo. ¹¹ Ugomo asere ma gunme hira hana ani kirame sa atisa nin derte a kura a yahuda u ikki una ni zaa shawulu sa ma suro u tatus. ¹² Ma raa nyumo abi ringara ma irri unu sa atisa hananiya ati roo, ma ehzee madi tarme tari bati aje ameme a pagno. ¹³ Hananiya ma ugomo asere mamu kumna ahira anu gbardang, uyomome sa unu ugeme mazi anu awemen ujerusalem. ¹⁴ Anya me nikara ahira unu udandang uka tuma, ma meki vat de sa ma tarsi we. ¹⁵ Ugomo asere ma gunme hana ma zauka me, ma kurze me, imum ika tuma kami madi han intize tum a hira andesa wa taa me, nan nagomo wana hana ujerusalem. ¹⁶ Barki imumme sa ma wuzam madi sih ijassi. ¹⁷ Hananiya ma hirimaka ribe akurame ma tari me tari ma gumme uhaanu (uroni) ugomo asere yesu sa wa gurna nan me unaa mani ma tamman batu aje awe me a pagkino ukuri ukabi bibee biririm. ¹⁸ Saarki u dodonkimo ure imum kasi uhama isuri aje shawulu irizi aje me a pagkino a dusa azorome. ¹⁹ Mari imum yaree nan ni kara. ma cukuno nan anu tarsi u yesu adimaskas, thiye gbardang. ²⁰ A birime udenge unu gurme ma turguno tisa uni za ni yesu memani vana

asere. ²¹ Vat anu wa tubi uhumoro, in gusa de sa ma huzza anu ujerusalem barki ni zaa nigemee, ma aye ma mensi anu abanamema haa unu udandang ukatuma. ²² Mu riba manu dimaskas mu kinki mu hunneme sa mazin mu gusa yesu mama ni kirsti. ²³ Sa awuna tiye gbardang yahuwawa wa nyari uhuna ume. ²⁴ Wah beh tinaa tukum me unu wai nan niye shawulu ma russi vat imumme sa wa inko. ²⁵ A nu tarsa u shawulu me wa zikime inye, wa wume igira waka tuzouzununu a matara. ²⁶ Sa shawulu ma aye ujerusalem ma nyara utarsa anu tarsa u yesu, vat uwe wa kina biyau, a nyumo u taa me uguna mamu cukuno unu tarsa u yesu. ²⁷ Barnabas ma ziki me ma hanme a hira ana kaduraka yesu. ma kurzo we u gurna u shawulu nan asere wani tizeme sa asere ma boo me u naa, nan tize sa ma boo aniceh ni yesu adimaskas. ²⁸ Ma gursuna nan anu ribize nan nu susso anyumo ujerisalem, mazen tize a seseri ani ceh ni yesu ugomo asere. ²⁹ Ma kuri ma riajen matara nan ma yahuda wa mu brik, wa kuri wa naye unu nyara uhuna umme. ³⁰ Sa anu henu me wa tuburko me utaarsus. ³¹ A bini me anu tarsa asere u judiya, galile nan u samariya wa kem ti lukum ti mang wann reaje anyumo a tana tu tarsa ugomo asere gbardang nan bibee biririn. ³² Sa bitrus ma mara utarsa uti hihira ma han ma kakem anu asere an de sa wa ciki u lidda. ³³ A bini me maka kem urunua sa a tissa me aniyas, ti weeh uwittitari unn kon uwono nire ni kiraa. ³⁴ Bitrus ma gun me aniyas yesu kirsti wa humanhu hira tonno mahiri matonno. ³⁵ Ana ti cukum to lidda nan

u sharon sa wa ira anime wa kabi tize ti gomo asere. ³⁶ Uye ma rani u joppa unu tarsa asere atisa tabitha, uneh mani inka tuma karirin ku benki anu dira. ³⁷ A tiye me ma zin unukon, sa ma wono a zoro ikisi me aka nata udenge. ³⁸ Barki u maamu lidda nan u joppa amu tarsa u yeso wa tumi ana wa ree a hira a bitrus ma benkiwe ma ee jibi. ³⁹ Bitrus ma hiri ma tarsiwe. sa ma hana wa riben me udenge sa ikizi me iranrin. a koro wa ketti me ma soo, unu bizizi ume ti runga nan ti mum sa tabita ma wuza we. ⁴⁰ Bitrus ma susso we anyumo udenge me, ma tunguno naruu ma wuu biringara ma gamirka u watu ikizi me ma guu"tabita hira" ma pakki aje ma iri bitirus ma hiri macuku no. ⁴¹ Bitirus ma witti me tari ma hiri matonno, ma titti anu tarsa asere nan na koro ma nyawe me uhuma. ⁴² A bangame a samika vat u joppa anu wa kabi tizee ta sere. ⁴³ Bitrus ma wuu tiye gbardang u joppa nan una riza simon unu duro uti waa.

Bikoro bu Kirau

¹ Urunu ma rani ani pen nu kaisariya niza nimeme Karniliyas, una je uma soja nan nigo sa atisa Italiya. ² Unu me makunna biyyau ba Asere, mi nan na hanna ameme wa tarsi Asere, mazi ma benki Ayahudawa ini kirfi gbardang, ama wuzi biringara ko ya uwui. ³ Uhana uganiya azumo kataru innu winjoro, abezime anyimo atiro tibi bibeu ba Asere ba ē ahira ameme bibeu me ba gunme, "Karniliyas." ⁴ Karniliyas ma riki bibeu bu gomo Asere aje ani hunzi, magu, "nyanini izi una kura?" Bibeu bi kadura ba gun

me, "biringara bu weme nan nu ningizi anabu aweme wa benki azesere, imum irengizi ahira ugomo Asere." ⁵ "Ana me tuma anabu, uhan anipin nu yafa waka ayen desa atisa me sminu sa, a tisa me Bitrus." ⁶ Ma ciki nigo nan saminu, desa akura ameme aciki ani kira nuraba. ⁷ Sa bibeu me ba buki tize nan me madusa, Kaniliyas ma tit anwa re, anyimo arere akura ameme, nanu soja u inde unu tarsa Asere anyimo ama soja me sawa wuzi me katuma. ⁸ Karniliyas bukiwe vat imumbe sa awuzi manno ma tumiwe uyafa. ⁹ A amura uhana azumo anu tasi (inna atii uwui) wazin tanu sa wa hana mamu nan nipin me, Bitrus ma nyene ahira akunta barki mawu biringara. ¹⁰ Mano makunna ikomo, mazin nyara imumare, mazin nu unyara imare sa madi rii, uganiya me aye wazin nu sira imare. ¹¹ Manno mā iri masa mazesere ma pokino ma iri iremum ituzo kasi iso, ire mum kasi ugudom udandang uzin nu tuzo anyimo unee, azin nu tuzo ini tikira kanazi. ¹² Anyimo a ini vat bibar bara binama ya-iro iti buna tinazi nan anu hungoapuru adize nan ni nyin ya zesere. ¹³ Ine ini nigmirang nabuki tize nan me, "hira, Bitrus, uweki u-rii." ¹⁴ Bitrus magu, "ane ani ba, ugomo Asere, mi inriza imum izenzen ba nani imim imadini ba." ¹⁵ Ine ini nigmirang na kuri ni ē me; "u-aye ukure, imumbe sa ugomo Asere ma kpico ini, kati ititi ini imum izenzen ba." ¹⁶ Iginome yakem kataru; abineme aziki isome uhana anyimo azesere. ¹⁷ Uganiya me sa Bitrus mazi bidi bidi anyimo ati rome sa ma iri ma iri anabu sa Karniliyas matumi we wa turi

ana tukum akura me, sawa iki una uhana akura me. ¹⁸ Wannu wa isi ana kura me wa ikiwe nani saminu desa atisa me Bitrus a ma rāa abini me. ¹⁹ Uganiya sa Bitrus maizn nu basa iriba usuro utiro me sa ma wuzi, bibeu ba Asere bagun me, "ira anawa taru wazin nu nyara uwe." ²⁰ Hira utuu udusa nigo nan we. Kati udi ba dusa nigo nan we, "barki mimani matuma we." ²¹ Bitrus matuu maha ahira anabu magu, "mimani desa izinnu nyara me, nyanizi ya ayeni?" ²² Wannu wagu, "unaje uma soja mani nizame Karniliyas una kadura kani matarsa ugomo Asere, mazin nu rusa uririn vat anyimo ayahudawa me mani desa bibeu birere ba Asere batu mi me agi ma ē ma kunna kadura ahira ameme." ²³ Bitrus titi we wa ē wa cukuno nigome nan we. Anu henu me sa wa rani uyafa waka tibime. ²⁴ Innu sana ahira ukure sawa ribe ukaisariya, Karniliyas me ma nyargi we; Manno ma kiti anu henu umeme nan na roni ameme amamu. ²⁵ Ya cukuno uganiya sa Bitrus ma ribe, Karniliyas ma gurna nan me manno ma tunguno ma nonziko me. ²⁶ Bitrus manno ma hirza me, "magun me hira utonno unubo mani kasi hu." ²⁷ Uganiya me sa Bitrus mazin tize nan me, ma ribe ahira ameme makem anabu gbardang wa orno ahira inde. ²⁸ Manno magun we, "shi ina acce asheme irusa daki ya wuna urii unu wa yahudawa ma uzi nironi nani maka iso uye nani nire nikura sas. Ugomo Asere magun me kati iireni nan na namadini nani unu zenzen. ²⁹ Ine ini ya wuna ma aye azome mataraba, uganiya me sa ya titi mi ma ikiwe barki anime ma iko shi nyanizi yatu ma ahira

am agi in ē." ³⁰ Karniliyas magu, "tiye ti nazi sata aka rep uganiya uginome, inze biringara uhana (azuma kataru) akura am, manno ma iri aye maturi in tirunga ti lau. ³¹ Magun Karniliyas Asere ma kunna biringara buwe me, ubengizi wanabu wa una ugomo Asere ma ringin hu. ³² Barki anime tuma uye uyafa, maka titawe unani za ni saminu desa atisa me Bitrus. Ma ciki akura asaminu, sa arani ani kira nuraba. ³³ (Inka ma aye madi buki tize nan hu.) ³⁴ Bitrus mā poki anyo ameme magu, "kadure, kani ugomo Asere ma beziz uhar zina ba. ³⁵ Usuro anime, anyimo anabo vat unu tarsa Asere nan desa ma wuza imum iriri imumu ukaba Asere. ³⁶ Shi irusan kadura me sa ma tumi anu isra'ila, uganiya sama bu abanga ariri, unata iriba ahira a Yeso, desa memani ugomo Asere vat. ³⁷ Shi inna ace ashime irusa, abanga aginome, sa awuzi anyimo Ayahudawa ani ugalili, uganiya me sa Yahya mabuki abanga u zorso anabo. ³⁸ Abanga a Yeso unu nozari, ane ani ugomo Asere ma inki me sas nan bibeu ba Asere ubezi. Makuri mareje innu wuza imum iriri nan nu hamza andesa bibeu bi zenzen ba tirzi we, barki Asere mazi nigo nan me. ³⁹ Haru anu bezi wani, usuro u timumu tige sa mā wuzi vat amanyanga ma yahudawa nan na anyimo urshalima, mimani Yeso sa wā hume, usuro ukotiko ume azesere utiti. ⁴⁰ Unu gino me, Asere ahirza me, u wui utaru ugomo Asere mā buki anabu Yeso ma hira. ⁴¹ Azo usuro vat anabu, usuro andesa ugomo Asere mamu zaukawe dati haru acce aru, andesa tare ti sii nigo nan me uganiya me sa ahirza me anyimo icau. ⁴² Ma

hem haru tibu anabu tize tumeme, tikuri tirusi memani Asere azauka me, ma wuzi we tize tini kabbo usuro andesa wa vengize nan nadesa wazi mu kizi. ⁴³ Usuro ahira ame vat anu kurizizo uyize wa bezi, urusa umeme barki vat desa manya kadure ahira ameme madi kem ukpico umadini usuro uni za nu meme. ⁴⁴ Uganiya sa Bitrus mazin tize abanga atimumum tiginome, bibeu bu gomo Asere batuu ahira andesa wazinnu kunna tize tumeme. ⁴⁵ Anabu sa wa rani anyimo ani gura nanu tarsi utize, ta Asere sa wa hem inni gbari vat andesa wa ē nigo nan Bitrus wa iri imum ibiyau, barki ukem ubibeu ba Asere sa ba-tuu anyimo anabu. ⁴⁶ Barki wa kunna anabu wazin tize in are lem wanno wa nonziko ugomo Asere. Bitrus manno makabirka. ⁴⁷ "Nani uye marani sa madi karti azoro anabo in gmei, barki we wakaba bibeu ba ASere kasi haru." ⁴⁸ Manno mabuki azorowe anyimo aniza ni Yeso. Wanno wagun me ma cukuno nan we uhana tire tiye.

Bikoro bu Kirau inni inde

¹ Sa ana tize ta Asere nan anu henu an de sa wa raa u Judiya wa gunna uguna anu zatu utarsa utize ta Asere wa kaba Asere. ² Uganiya sa Bitrus ma eh usuro u Rushalima an de be sa agbari we wa nyare me. ³ Wa gunme, hu u haka nan de be sa daki a gbara we ukuri uzi ina re amare nan we. ⁴ Ba Bitrus ma tunguno u kurzo uwe imum me va, ma gunwe. ⁵ Mazii in biringara u Joppa, a nyimo atiro, in dusa in iri u gbetum wa tinu a zez sere vat ati kira ka nazi me. ⁶ Sa

ma ira ini in dusa ubassa a banga a ini, in dusa iri are adedu inama unee, inama inijaa, inama ihungo uti buru, nan ni nyin ya sesere. ⁷ In dusa in gunna ni myira a guna mi “Hira, Bitrus, huna uree. ⁸ In guna “In zom mei ni Ugomo Asere, daki iri mum be sa izo me lau nyani izenze be sa ya mu ribe a nyo am. ⁹ Ba ni myira ni kuri ni kabirka mi anyimo a sesere, imumbe sa Ugomo Asere maguna izi lau, hu kati ugu izo me lau. ¹⁰ A wuu ani me kataru, a dusa a ziki vat imum me u hana a nyimo asesere. ¹¹ Ana wa taru wa turi a na tukum a kara me sa ta rani, wa suri u Kasariya u ni sa a tumi we a hira am. ¹² Bibe bi riri bi gun me dusa nan we, kati in hiri we uri zinaa, in dusa ti ribe nananu tasi me anyimo a kura unu uginome. ¹³ Ma dusa ma bukin diru maguna ma iri una kadura ka Asere a kura am, ma guna tuburko anu u hana u Joppa i en Simon, de be sa a tisa me Bitrus. ¹⁴ Madi buki we kadura be sa kadi buri we wa naakura a wome. ¹⁵ Sa ma tuba we tize bibe birere bi ribe we, gusi haru me sa ba tubi bi riben diru. ¹⁶ In ringi tize ta Asere, sa ma buki “Yohanna ma zoro a nu in mei, adi zorso shi in bi be biriri. ¹⁷ In ki Asere madi nyawe imum irir gusi uganiya me sa ta kabi me mono ma nyan duru, mi mazi a veni sa indi nyaru imum be sa Asere a buki. ¹⁸ Uganiya sa wa gunna imum i gino me, wa cukuno we tik, wa dusa a ni nonzo na Asere, wa guna Asere a poko una u hana a hira a meme nan de be sa wa tobi tize ti meme. ¹⁹ A nu tarsa Asere be sa wa zinti, uzika iwono isitiven wa suri u u Rushalima wa samirka wa dusa wa ribize a nyimo a ti hira

gusi Phoenicia, Cyprus nan Antioch, wa buu masi a ibiriniyawa wa ni tize ti Yeso cas. ²⁰ Aye a nyimo awome wa suri u cyrene wa e u Antioch, wa buu anu Greek wani tizee wa kuri wa buu tize ta Asere. ²¹ Ugomo Asere mazi nigo nan we, anu gbardan si wa kabi tize ta Asere. ²² Sa anu u denge utar sa u tize ta Asere u Urushalima wa kunna wa dusa wa tuburko Barnabas u hana u Antioch. ²³ Sa ma ira imum be sa Ugomo Asere ma wuza, iriba irum imaki me kang magun we ita ni Asere ini riba ishi me vat. ²⁴ Ma zi sheu; makuri ma myinca in bibe bi riri nan nu kaba a nyimo iriba imeme, anu gbardang wa kabi tize ta Asere. ²⁵ Barnabas ma ha u Tarsus a hira u ka nyara u soul. ²⁶ Sa ma ira me maziki me ma em me Antioch, sa liwe na kuro wa dusa wa gurna udenge uni gura nanu tarsa tize tanu tarza Asere, wa bui anu gbardang tizee ta Asere. ²⁷ Anyimo a tiye tini ana kadura ka Asere wa eh usuro u u Russhalima u hana u Atioch. ²⁸ Uye a nyimo a wome una ni zah ni Agabus, sa mazin in bi be bi riri ma tonno, ma dusa ubo uwe unu guna ana, adi wuzi ikomo idandang vat unee, a wuzi imum igino me, atiye ti claudias. ²⁹ Anu tarsa u Yesu wahiri wa orso ikirfi wa tomi ini a ka nya ni he nu u Judea. ³⁰ Wa nya an Barnabas wan Saul mani ikirfi me barki we wani wuzin in nanu me.

Bikoro bu Kirau inni re

¹ Uganiya uginno me ugomo Hiridus ma wu aye anu tarsa ASere tari barki ma wu we waziti. ² Ma hu Yakubu uhenu u yahaya innu vira. ³ Sama ira anime ya wuna ayahudawa rep, ma dusa ma

meki Bitrus cagi. ⁴ Uganiya sama meki maka korsome udenge uni re-re makuri mawu ma soja ma ni manazi wa wuze ni nyarga nume mazin inu guna madi zikime uhana ahira anabo uganiya ubuki utanda uweme. ⁵ Uganiya uginome Bitrus ma rani udang, ukorsisu anu, anime nihinu a nyemo udenge Asere wazin ibiringara ahira Asere kang barki me. ⁶ Azi kasi nisizo Hiridus madi susome anite nigino me, Bitrus mazin moroo atii ama soja mare inu tirza ini nyang ini re-re a soja wazin ini nyarga nu me anyimo udenge me. ⁷ Sarki urusa, madusa ma iri bibe bikadura ba Asere ugomo Asere madusa ma bezi nice nu me ahira ameme, masa madusa ma poki udenge me, madari Bitrus anikira ma hirza me makuri magu, "hira dibe-dibe." madusa ma iri inyang ya kponko tari tume me. ⁸ Una katuma ka Asere magu me, "barki uzu usuki akpa taki awe me." "Bitrus madusa ma wu ani bibe be kadura magu ame, suna uguddu aweme, utarsi me." ⁹ Bitrus matarsi bibe be katuma ka Asere wadusa amatara, madaki rusi imum sa bibe be katuma ka Asere mazin nu wuza ka dumakani ba, ma ciki nani mazen tiro tini. ¹⁰ Uganiya sa wa aki ani anyerga ni tuba nan ani je, wa ha ana tukum sa abari ani ini ina zomo igibisa aweti hana ani pen, ma puki we ni ini ce nu me, wa suri wa tarsi una udandang, abinime ida ki ma cari uganiya ni ba bibe be kadura Asere wa ceki me. ¹¹ Sa iri ba Bitrus ya to-to magu, "ane ani ma ira ugomo Asere ma tumi ibibe ba Asere bume-me barki bikabi me atari ti Hiridus nan imum bisa ayahudawa wazin inu

bassa me." ¹² Sa ma rosa anime maha akura a maryamu a'ino ayahaya andesa wa zi unu uyo ume markus; anu tarsa Asere gbardang wa ornu a vat uwe wa wuzi biringara. ¹³ Sa ma gbotiko ana tukumme akura, uriri wa kurame una niza Roda masuni madipoki anatukum. ¹⁴ Sa ma tika ani nigmyirang ni Bitrus. Barki apuru arom madeki marosi upoko ana tukume, barki anime makuri udenge inusom barki mahuri u tide u Bitrus maturi anatukum. ¹⁵ Wagu me, "wani iranza." Manu inki iriba inguna animi ani wagu bibe bi katuma ka Asere bini. ¹⁶ Mw Bitrus ma re aje unu gbotiko, sa wa poki anatukum, wa dusa wa iri me meni, wa dusa wa kunna biyyau. ¹⁷ Bitrus ma dusa ma yezewe tari inu guna wa ingara tek, madusa ubezizi uwe tize ti ugomo Asere inu hunkuko ume anyimo magu, "bukani Yakubu nani vat nihenu imum besa izi." Madusa ma cekuwe maha are ahira. ¹⁸ Uganiya sa ahira asani idaki imum icikilin ini yahiri ba anyimo ama soja ba, barki timumum sa ta hiri nan Bitrus. ¹⁹ Uganiya sa Hiridus ma nyari me idaki ma kemme ba, ma inki a huwe madusa utuno uhana yahudiya uhana kaisariya wa ze ticukum tume abukome. ²⁰ Anami Hiridus ma kunna iriba kang nan nanu taya nanu sidon. Uwatu uwe nigome watiri Bilastasa tari, unu benki ugomo katuma mabenki we, wa nyari ubarka barki we kizi imu yari amanyanga ma meme. ²¹ Uwui me sa a inki Hiridus matari uzu ume atirunga titi gomo ama cukuno azesere upkanku umeme; ma wuzi we tize. ²² Anabu wa wuzi ti hunu, "nigino nigmyirang me na Asere

idaki nu nubo ba!" ²³ Abini me bibe bi gomo Asere ba vavi me barki sa daki ma nya Asere ni nonzo ba abini me izong yari me madusa ma wii. ²⁴ Tize ta Asere ta wu buu ta wu gbardang. ²⁵ Uganiya sa Barnabas nan shawulu wa mari katuma kawe u urushalima. Wazezi nigo na yahaya unu ge sa ma zi una nyo markus mani. (Barnaba nan shawulu wakuri urushalima).

Bikoro bu Kirau inni taru

¹ Anyimo udenge unigura sa wa rani van-takiya, anu ukurzuzo utize nan anu dungura wa rani. We wani Barnabas, saminu (sa a tisa we agenu) nan lukiya Barkurame nan manayin (desa wa hiri nigoo me nan ugomo Hiridus) nan shawulu. ² Uganiya sa zin ni nonzo na Asere nan unu canti ikono, abini me bibe bi Asere bi dusa bi gu, "susu ri mi Barnabas nan shawulu bati katuma me sa ma tit we wa wuzi." ³ Sa nigura me na mara wa wuzi biringira nan u'inta ikoma, wa tari we tari wa gun we dusa. ⁴ Abini me shawulu nan Barnabas wa dusa wa kunna imum sa bibe bi ugomo Asere ba, buki wa dusa uhana usulukiya; wa kafa udusa ani zabu ku kuburus. ⁵ Uganiya sa wa raa anipin ni usalami, wa dunguri tize ti ugomo Asere udenge unigura umayahudawa, waa zin ingoo me nan Yahaya Markus unu benki uwe. ⁶ Sa wa kafa anizabu nu Bafusa, wa dusa wakem ure ubire uyahuadwa una niza Bat Yeshua. ⁷ Unu umakiri nanu desa mazi nigoo me nan unu kkpanku udang me sajus Bulus unu rusa mani. Ma dusa ma titi shawalu nan Barnabas barki maa nyari ma kunna tize ta Asere. ⁸ Me Elimas "ubire mani (imum sa nize

nime me na buka ini) ma wuzi ni'eru nan we; Ma nyari ma hunze unu kpanku udang nibaba ni'inko iriba. ⁹ Abini me shawulu desa me Bulus maa myinci in bibe ba ASere ma riki me aje. ¹⁰ Ma dusa magu, "hu vana unu uburi mani, u myinci unu hunzuze abanga nan imum iburi. Hu uruni u'eru uwuza utimum ti riri mani uda kini we umangara uti na tu ugomo Asere ba?" ¹¹ Ana me, tari ta Asere be azesere anice ni we me, udi cukuno urubo. Uda ira we uwui ba ana me aku uganiya ku cing, "Abini me uputuru nan maree wa korso kase unyara anabu sa wadi benki me. ¹² Sa unu kpanku udang ma ira imum be sa ya kem ma dusa ma nya uhem a tize ti ugomo Asere. ¹³ Bulus nan aroni ame me wa barka wa dusa wa kafa anyimo ujirgi umei usuro Bafusa uhana Fijiya u bamfliya. Yahaya maa ceki we ma kuri uhana a urshalima. ¹⁴ Bulus nan aroni ameme wadusa usuro firjiya uhana u'antakiya amanyanga Bisidiya. Abini me wa ribe udenge unigura uni wui Asabar wa cukuno. ¹⁵ Sa amara ubasa i hori i'uinso utize nan anu ukurzizo utize, anu adang udenge ubi gura wa dusa wa tuburko kadura wa gu, "ni henu, ingi izin kare kadura ka unya uni kara ahira anabu i nya." ¹⁶ Bulus ma dusa ma hiri ma bezi wen in tari magu, "shi anu u'isra'ila nan shi andesa iwono Asere, kuna nin. ¹⁷ Ugomo Asere u'israi'la maa zauka acokoro aru, maa kinki ugbardang uweme uganiya me sa rani umasar nan usuro akatuma kadang ka meme maa suso we anyimo me. ¹⁸ Maa nati iriba nan we uhana tiwe akuri anaze anyimo anija. ¹⁹ Sama mara uhua uti pinping tini usunare a ma nyanga mu kan'ana maa nya acokoro aru ukalu.

²⁰ Vat timum tiginome taa kem anyimo ati we akuri anazi unu cibi sa taa aki sa igono me ya aka ugomo maa wuzi u'inko utize nan se sa ya biki uganiya u'aye samaila unu ukurzuzo utize maa ē. ²¹ Anabu wa dusa wa iki wa gu anya we ugomo, ugomo Asere ma nya we saul vana ukish, unu unilem ni Benjamin maa cukuno we ugomo uhana utiwe akuri anazi. ²² Ugomo Asere maa tuzo me ukpanku utigomo, ma hirza Dauda ma cukuno ugomo uwe. ²³ Usuro ubisana bi unu uginome, ugomo Asere maa suso Yeso unu bura, gusi u'inko sa anu inko. ²⁴ Igene me ya kem uduku u aye u Yeso u'e, Yahaya ma buu abanga uzurso ukaba utize wa anu Isara'ila. ²⁵ Sa Yahaya ma mara katuma ka meme, ma dusa magu, "ibasa mi aveni? Daki mi mani ba. Kunna nin uye ma rani sa ma'eze adumo am de besa in bari in sofi tizin ta kwatak ameme ba. ²⁶ Ni henu, ahana usuro ubisana bi Ibrahim, nan an desa wa tarsa Asere anyimo ashi me, barki haru wani a nyan duru kadura kubura kageme. ²⁷ Barki an desa wa aki anyimo urushalima, nan anu atigomo tiwe me, daki wa rusa me ba, wa kuri wa myinca uboo anu kurzuzo utize ta Asere sa a basa konde uya uwui wa Asabar abanga uhuna ume. ²⁸ Vat sa daki wa kem imum besa idi wu wa hume ba, wa dusa iki Bilatus ma hu me. ²⁹ Sa wa mara me asesere utiti me sa agangirka me, wa soki anyimo icau. ³⁰ Ugomo Asere ma hirza me usuro iwono. ³¹ Anabu sa wa e nigo me nan me usuro ugalili nan urshalima wa meki uhura ume uhana uti ye gbardang. Anu aginome we wani anu tonno umeme ana me. ³² Ta ayen shi

in utize ti urunta, aban utira utize me sa a wuzi acoro ashime ni. ³³ Ugomo Asere ceki duru utira utize ti ge me. Barki anime ma hirza Yeso usuro icau gusi uzina me sa tizi anyimo uzabura ukure, "hu vana um mani kani me, ma cukuno acoo aweme kani me." ³⁴ Imum sa ya kuri iwu ahirza usuro icau ine ini kati nipum nimeme niwici, ma buki ana, "indi nya shi ure aje u Dauda ulau, tikadura." ³⁵ Ige me ure uzabura, "be sa ya wuna ma kuri ma buka a ure uzabura, "uda aki unu lau um wici ba. ³⁶ Sa Dauda ma wuzi nirere ni tarsa Asere anyimo iriba ime me nan imum besa ugomo Asere ma unyara, maa wi, avati nigoo me nan acoro ameme, maa wici. ³⁷ Desa ugomo Asere maa hirza daki maa iri uwuco ba. ³⁸ Ni henu, rusani usuro unu uginome me uni, adunguri shi tize ti ugomo Asere barki aperkin in madini mashi me. ³⁹ Usuro umeme uni vat desa ma nya nice made kem ubura usuro u'inko utize ti Musa daki ta ceki fong ba. ⁴⁰ Barki anime tarsa nin seke in timum sa anu kurzu utize ta Asere sa waa buki kati myinca ace ashi me. ⁴¹ Shi anu zatu kunna utize, idi wu hem, i kunna biyau, i kuri imari, barki in zin katuma atiye tishi me, katuma sa ida hem ba, inki uye ma buka shi. ⁴² Usuro wan Bulus nan Barnabas waazigino me, anu wa dusa wa meki utira uwe tari, bati wa kuri wa buu usasana utize tiginome me roni Asabar ukuro. ⁴³ Sa biringira ba mara, mayahudawa gbardang nan an desa wa kabi tize ta mayahudawa wa tarsi bulus nan Barnabas, wa gbarika uguna wa rī aje in katuma ka Asere. ⁴⁴ Sa Asabar akuro vat nipin wa gurna bati wa kunna tize ta Asere.

⁴⁵ Sa mayahudawa wa ira nigura na anabu, wa myinca in ni riba ibiit (ni'eru). Wa dusa boo utize tizenzen anice ni tize ti Bulus wa zogizi me. ⁴⁶ Bulus nan Barnabas wa wuzi tize in ni iriba ihu wa gu, "ya wunna uri atubi she wani tize ta Asere shi ya gashi tini ya tuburko ni tini ani kira, ya kurzo ni ace ashi me gusi andesa daki wa bari u kem uvengize uzati umarsa akura Asere ba, kunna nin, tidi gamirka uhana ahira anu zatu urusa Asere." ⁴⁷ Barki anime, ugomo Asere ma guna, "ma wuna we u cukuno masaa ahira andesa wa ta we Asere ba, bati ucukuno una ukem ubura antimo unee vat." ⁴⁸ Sa anu zatu rusa Asere wa kunna abanga age me, wa wuzi iriba irum, wa nonziko tize ugomo Asere. Maroo ma an de be sa amu inko uguna wa kem uvengize uzatu marsa wa hem. ⁴⁹ Tize ti ugomo Asere taa ribe vat anyimo a manyanga me. ⁵⁰ Sa ya cukuno anime, mayahudawa wa dusa wa turi ane age be sa wa wito ace awe atize ta Asere nan anu kaba wan ananu anipin, imum i ge me yaa hunguko ijasi anice ni Bulus nan Barnabas, wa gidi we anyimo a manyanga ma we me. ⁵¹ Bulus nan Barnbas wa dusa wa zamir ususus me sa wa rani atbuna ti we me, ya bezi imum ubasa, wa dusa uhana ikoniya. ⁵² Anu tarsa u Yeso waa myinca ni ni riba irum nan bibe bi lau ba Asere.

Bikoro bu Kirau inni nazi

¹ Uganiya sa bulus nan Barnabas waribe anipin ni ikoniya waribe udenge Asere amayahudawa nan hellinawa wa nya uhem. ² Ba ayahudawa sa daki wa tarsa ba, waturi anabu wawu

muruba inna nu henu me. ³ Wa ziki uganiya waciki ahirame, innu boo utize sarki ma aye innu bari ugomo Asere, mazin nu bezi utonno ukadura kurunta. Mawuzi aginome usuro u inko ura al'ajibi atari ti bulus nan barnabas. ⁴ Barki anime anani pinme wa harzina; Aye awe watarsi muruba mayahaudawa, aye awe watarsi mamanzani. ⁵ Anabu ani pinme sa ayahudawa wa nyari uhungu ko umuruba manaje aweme, barki wa yomnuko bulus nan barbanas, wa tiziwe. ⁶ Sawa rusa anime wa suni uhaza ati pinti likoniya, listra nan udarbe, nan tipin me sa tizi mamu nan we. ⁷ Abirkome wabu tize tu gomo Asere. ⁸ Ulistira uye marani da manu mansa utonno inti buna tumeme ba, barki me ugurgu mani dati usuro uyo ume. ⁹ Unu uginu makunna bulus mazin tize. Bulus ma nuki me aje, marusi unu ginome mazin nu hem ugebe sa adi human me. Bama yeze ni myiran magunme, "hira utonno ati buna tuwome." ¹⁰ Ba unume ma hinna, matubi tanu in tibu na tumeme, mazin nu kase. ¹¹ Sa anu anipin me wa ira imumbe sa Bulus mawuza, wa yeze amyiran awe innu gusa inti likoniyanci, "makiri mayen duru suro azesere, innu bezi umuhenu manabu. ¹² WA tissa barnabas inni zame, "zafsa," bulus watitime inni zame, "hamisa," barki me mani mateki inti ze. ¹³ Ba una katuma ka Asere me zafsa desa udenge uni nonzo nume ura ana tukum ani pinme; Ma en ni na inire izatu cina nan ni puriye sa abarki kasi ni ere; Me nan nu ame wa nyara wa witime. ¹⁴ Sa ana kadura, barnabas nan bulus, wa kunna tizeme, wa jani tidibi tuwo me wa muntuno uhana ani

ori na nume. ¹⁵ Wa zin nu gusa, "kunna ni! shi anabu nya ni ya wuna izinu wuza imum iginome? haru cangi anabu wani kasi shime, ta aye shin intize turunta tini, in nu guna, cekini timumum me sa tida rizeme ba kuro ni ahira Asere uvengize, aghesa abara asesere nan na dizi nan nu raba udang nan timumum me sa vat tira anyimo uni. ¹⁶ In nu dadati ma ceki anu wa wuzi in umbe sa wa ira. ¹⁷ Vat in anime, daki ma ceki nice nume sarki imumu u inko u ira ba, barki ma nyin za timumum tiriri, ma nyin ure, uganiya uringirka wa myinca amuriba mushime nan ni mumare nan na puru arum. ¹⁸ Vat inna guran aginome, bulus nan barnabas wa rusi utura ume usuro u we u wito. ¹⁹ Vat ayahudawa u antakiya nan aye awe a ikoniya wahunguko muruba muni orime. Watizi bulus wahungukome uhana amatara mani pinme, wahiri kasi mawono. ²⁰ Vatin anime sa anu tarsa uYeso watonzino wakatime, sama hiri anyimo ani pin. Usana hira utaru nigome nan barnba. ²¹ Sa wa wuza tizeme ani pin nigino me wa kem anu tarsa UYeso gbardang waze u suro ulistira, nan nu ikoniya nan antakiya. ²² Waz in nu nonsi umuruba manu tarsa u Yeso wa inta uhem uweme, aca ware je in uni wazin nu gusa we, "ahira utonno memmerum tidi ribe ati gomo ta sesere, barkani me ya cukuno gbas tisi jas." ²³ sa wa zaukawe anaje akoya udenge Asere, ba wa wuziwe biringara nan niwe ni mei, wa witi we atari tu gomo Asere, uhanan desa wa hem in ine. ²⁴ Waha watrsi ubisidiya wabiki ubamfiliya. ²⁵ sawa wuza tize tuwe u biriya wa aki uhana

u italiya. ²⁶ Uzirgi umei uhana u antakiya abine ani a witi imum iriri ya Asere barki sa wamara aname. ²⁷ Sa wabiki u antakiya wa ori amu udenge Asere me ahira a inde, wabu kuwe vat imumbe sa Asere awuza usuro u we. Nan gusibe saa poko ana tukum ahira anu zatu urusa utize ta Asere uhana uhme. ²⁸ Wa cukuno nigome nan anu tarsa U Yeso u zika uganiya jokon.

Bikoro bu Kirau inni cibi

¹ Aye sa wa suri Uyahudiya wa e Uantakiya, unu bezizi anu tarsa Asere agi ingi daki agbara anu kasi ubuka utanda u Musa unu mada kem me ubura wasere ba. ² Barki u gbardang umataran a tuburko Bulus, Barnabas nan aye wa haa Ujarusalem ahira adura nan ananu anu tarsa Asere. ³ Anu tarsa Asere wa ka tibi we, wa tarsinFinikiya nan Usamariya wa aki wa buu abanga an desa wa zo we Mayahudawa sa wa kabi tize ta Asere, mu ruba manu tarsa Asere mu rum. ⁴ Sawa aye Ujarusalem wa kurzo vat ti mum me sa Asere awuza in we, ana kadura kasere, ananu nan anu tarsa Asere wa issi we unu aye. ⁵ Aye anyimo Amafarisiyawa wa tonno wa gu,” ya cukuno gbas ande sa wa zo we Mayahudawa agbari we”. Wa kuri wa tarsi tize ti Musa. ⁶ Ana kadura kasere nan annu wa cukuno wa gamiri tizee me. ⁷ Anyimo ugamara utizee me Bitrus m hiri ma tonno ma gun wee,”Anuhenu in rusa dadatti Ugomo Asere ma zaukam unu guna ande sa wa zoo we Mayahudawa wadi kunna tize tasere anyo am wa kabi tini “. ⁸ Asere sa arusa iruba ikonde vi, ma kaba we madi nya we

bibe biriri kasi haru me". ⁹ Daki ma harzinaan duru nan wee, ma wuna mu ruba muweme lau, nanu inko iruba. ¹⁰ Barki ani me, nyani ya wuna i nyara ibati Asere, unu cira udangdang sa uteki ni kara na coo nan haru, i cani anu tarsa Uyesu. I rusa barki ugomo Asere sa Yesu maninta kem uburaa kasi we me. ¹¹ Irusa barki ugomo Asere sa Yesu mani ta kem uburaa kasi we me. ¹² Vat ni gura nanu me ni cukuno tik unu me ni cukuno tik unu kunna Ubarnabas nan Bulus, in nu boo ti mum tibi yau sa Ugomo Asere ma wuza ahiran de sa wa zo we Mayahudawa. ¹³ Sa wa mara tizee Yakubu ma gu "nihenu kunnan me". ¹⁴ Simon ma tubi u boo uhem me sa Asere awuzi an desa wa zo we Mayahudawa unu tuba, barki niza nimeme. ¹⁵ Tizee me ta wuna rep nan tanu kurzozo utize ta sere. ¹⁶ Indi kuri uzee in kurzo ani kasi utuba me. ¹⁷ Batti ukasu wasu wannu upata ande sa wa zoo we Mayahudawa wa kabi Yesu. ¹⁸ U buka ugomo Asere wazigino me sa ma buki datti. ¹⁹ U iraa um wazigenne me, ande sa wa kati a bussur we. ²⁰ Caa ti nyertike wen unu guna kati wa ree imum yare ima kiri nan inama sa daki aweki wan mayee. ²¹ I rusa ati wee tu datti sa ta agiza u cara sassas ati pinpin sassas anyimo ati denge tinigura wa wuza katuma in tizee ti Musa vat uwui uvenke wa asabar. ²² Ya wuu are ana kadura kasere nan nanu vat na anu tarsa Asere wa zauka Yahuda, Barnabas nan Silas wa tono we U think antakiya upata Bulus nan Barnabas. ²³ Wa nyertike kadura kani iss ahira anu henu uwe ande sa inzo Ayahudawa, sa wa rani Uantakiya, Suriya nan Kiliya. ²⁴ Ta kunna

agi aye anyimo aruu wa suro sarki urusa uroo in tire tize sa wazin unu carsa ushi murubani. ²⁵ Barki ani me ta ira ya wuna urii ti tummi aye upata u Bulus nan Barnabas ahirabashi me. ²⁶ An desa wa nya ace awe barki katuma ku ugomo Asere Yesu kristi. ²⁷ Ta kuru ta tuma Yahuda nan Silas wa e wa buki shi imum i' inde me. ²⁸ Bibe bi ugomo Asere nan haru ta iraa ya wuna urii kati acani shi imum sa idi aki ni kara nishi. ²⁹ Kati irii nan isii imum be sa barka barki makiri, kati iri binama sa daki aweki bini, kati irii maye. ³⁰ Wa dusa uhana Uantakiya wa ori anu tarsa Asere wa nya we kadura me. ³¹ Sa wa kunna kadura me wa wuu mu ruba mu rum. ³² Yahuda nan Silas wa nya we tizee sa tidi kinki we akara amuruba. ³³ Sa wa wuna tiye nan we wa kuri in na puru arum uka kem ande sa wa tuma we. ³⁴ Silas ma iri ya wuna me uri ma cukuno nan we. ³⁵ Bulus nan Barnabas wa tonno u Antakiya nan aye gbardang wa ri aje anu boo anu tize tu ugomo Asere ³⁶ Sa wa wuna tiye, Bulus ma gun Banabas caa ti tarsi anu me sa ta bezi we tizee tasere ti iri nyanini wa rani anyimo me. ³⁷ Barnabas ma nyari uguna wada dusa me nan Yohana desa atisa me Markus. ³⁸ Bulus magu "ida rizi me ti dusa nan Markus sa maa ceki during u Familiya daki ma ree aje nan haru". ³⁹ Matara acee awe me wa harzina, Banabas ma ziki Markus wa dusa u hana Sayifurus. ⁴⁰ Sa anu tarsa Asere wa wuna we birigara, Bulus ma ziki Silas wa dusa. ⁴¹ Ma tarsi Suriya nan kilikiya unu kingizi anu tarsa Asere nikara.

Bikoro bu Kirau inni tasi

¹ Bulus ma haa u darbe nan nu listira, ure unu tarsa u Yeso ani pin nu Listira, una ni zaa Timoti a ino mee u caa Yahudawa, a choo me ubaleleni. ² Anu tarsa Asere sa waa rani u listira nan Ikoniya wa nanziko Timoti kang. ³ Bulus ma nyari udusa nan Timoti, ma gbari me bati ma Yahudawa me sa waa raniu abini me wa rusi uguna aco me ma zee uba Heleni mani. ⁴ Uganiya me sa Bulus na Silas wa zin unu tarsa uti pinpin wa haki wa boo anu timum sa ana ka dura ka Asere, ananu nan anu tarsa Asere u Jerusalem wa hem wadi tarsi tini. ⁵ Ani me anu tarsa Asere wa kinki ni kara amu riba muweme wa kini wa kinki u gbardang. ⁶ Bulus nan aroni atanu tumeme wa tarsi Firijiya nan u Galantiya, wa gaa me uribi u Asiya barki sa bibe biririn ba sere baa karti wee u hanan inti zee ta sere abini mee. ⁷ Sa wa aye mamu umisiya wa nyari uribe ubitiniya bibe bi Yeso bi karti wee. ⁸ Sa wa tarsa nikira nima nyanga mu misiya wa tuu hana Turuwas. ⁹ Bulus ma wuzi tiroo in niye, agi ure unanu makiduniya ma aye ma aye mazin unu gusa umee, aye a Makiduiya ubenkin dura. ¹⁰ Sa Bulus ma maratiroo tiginome wa dusa, wa hira uhana a Makiduniya unu guna Asere; a guna wa ka bezi we kadura kurunta ka sere. ¹¹ An Bulus wa cheki u Toruwas u hana samotiras, rono unu kure wa haa u Niyafolis. ¹² A bini me wa aki u hana u Filipi, ni pin ni dandang ni Makiduniya an de sa waa raa tari tanu aRumawa. ¹³ Unnu wui wa sabath ti suri ana tukum ani pin ti haa uraba nan tidi kem udenge ubiringara ti cukuno ti wuzi tizee wana nee sa wa gurna a

hira mee. ¹⁴ Uru nee unu tarsa Asere una ni za Lidiya, uca wanu Tiyatira unu zika uti runga ti kirfi wandang unu kunna uru, Ugomo Asere ma pakki iribi ime mee makuna imum mee sa Bulus mazin unu boo mee. ¹⁵ Sa a Zorome nan ana kurameme ma gun hanu kussi, ingi ya heem guna mi kadundura ma heem in Ugomo Asere aye tarni a kura am, ma rigizan dura ti heem. ¹⁶ Uru wui ti hazi ahira abiringara ti gurna nan kure kubura sa mazin na gbergene ma wuza ni bere, anu henume wa kenzi ikirfi kang a hira ani bere numeme. ¹⁷ Unee u geme ma tarsa Bulus nan haru, in ni myiran in na sesere unu gusa “Anu ageme areree Asere adandang ani sa wa bezizi una unu bussi. ¹⁸ Ma ziki tiye gbardang unu boo me, Bulus makunna iriban in me kang, ma gun in bibee mee “A nyumo ani zaa ni Yeso kirati suro anyuma ame” bi dusa bi suri. ¹⁹ Sa anu henu me wa ira unaa wa ree uweme wa korso ni pum wa meki Bulus na Silas wa hanwe nyumo a hira a bizizaziza, wa witi we atar tanu gunguzuno uti zee. ²⁰ Sa wa hanan we ahira unuyoro utize wa gun me “Anu ageme a Yahudawa wazin nubungmurko uru nipin. ²¹ Wa zin nu boo uru timum tige sa ti sassas nan tunu Romawa agi ti kabi. ²² A nabu wa dusa wa murna we, anu yoro utizee me, wa jani we tirunga wa cekiwe nyenperen, wa gu a cobuwe. ²³ Sa wa tirawe kang, wa tuburko we aka korso, wa gun anu hira ande sa a korso we, wa hiriwe memerun. ²⁴ Unu me ma sokki we udange una nyumo, ma duku tirzizi we ma kunti ati buna. ²⁵ In na taaniye Bulus nan silas wa zin

biringara nan ire ya sere, u kasu wanna uwe. ²⁶ Ara anyumo ani me, uzuruko wadizi udandang u eh, ni tin na soo udenge me sa wa rani; ni zuruko tina tukkum me vat ti pagkino dibedibee, vat inyang me sa atirziza anu me isopso. ²⁷ Unu bee uweme sa ma zuma a moro ma iri tina tukum me kang ma gussi nan anume wa susso ma ziki uvira agi madi weki nicee numemen. ²⁸ Bulus ma tussan me in nimyirang ni dandang, ma gun “Kati u kunno nicee nuwe iwono vat uru ti rani. ²⁹ Unu beh uweme ma gu ca a ehn ima saa, ma wuu dibedibe ma ribe anyumo maka rizo aje an Bulus nan Silas inbi yau. ³⁰ A suru we a matara magu “Unu dang nyanini indi wuzi bati a burum”. ³¹ Wa gun me “Kaba Ugomo Asere Yeso adi buru we huu nan a kura wee”. ³² Wa bezi me tize tu Ogomo Asere vat uwe akura me. ³³ A nyumo uganiya ugunome inniye unu bee akura ukorsuzo anu me, ma ziki we ma kpiji we ti nuru me, vat ume nan ana kura ameme azoro we. ³⁴ Ma ziki Bulus nan Silas ma henwe akura ameme, ma nya we imum yare ma wuzi ire kang nan ana kura amemebarki sa wa kaba Asere. ³⁵ Sa ahira a sana ma gun ana katuma me “Cekini unu agino me wa dusa”. ³⁶ Ma kurzo Bulus tize me agi “Unu dang uru ma nya kudura agi a ceki shi idusa: barki anime suroni dusa a huma”. ³⁷ Bulus ma gun we “Ina tiran duru anyumo ana buu, haru anu Romawa sahiki iko uru, wa ka kurson duru; ane ani wa nyara wa suson duru nihunzii, ta gaan duru; ca wa e in na ce awe wa susonduru. ³⁸ Wa kuri wa ka buka kadura me ana dang me wa kunna biyau sa a

gunan we Bulus nan Silas anu Romawa wani.
³⁹ Unu wessi utizee me ma gun wa wuu muriba mu shew, sa ma suso we ma gun Bulus nan Silas wa ceki ni pin me. ⁴⁰ Bulus nan Silas wa suri wa akura a Lidiya. Sa Bulus nan Silas wa ira aroni me wa nya we tize tu natta umuriba wa suri wa dusa.

Bikoro bu Kirau inni sunare

¹ Anyimo atanu ti we me wa tarsi una u Amfibilis nan Aboloniya uhana ani pin ni utasalonika a hira sa udenge unigura na Yahudawa. ² Bulus, gusi imum me sa ma harika uwuza me ma kem we waziki ti auto ta asabar ti taru uni gunguzino tize ta Asere nigo me. ³ Sa mazi unu dungura uwe tize ti ugomo Asere unu bezi uwe abanga a vana ugomo Asere ini ijasi nan iwono me sa idi kem me, magun we Yesu ugeme sa inzini u boo shi me, me mani unu dang me. ⁴ Sa wa kunna tize me, are ayahudawa wa dusa wa kabi tini, wa kuri ani kira ni Bulus nan Silas nan ni'ori na Ahelinawa ana katuma ka Asere wa ane adangdang. ⁵ Abini me anu zatu tarsi Asere Ayahudawa wa kunna ni'eru amu ruba wa dusa ha wa tita aye anu dire ace wa ori anu gbardang wa hem wadi shagilka ni pin me; wadi muruba ma nu, abini me wa ribe akura a Jason, wa nyari asuso we Bulus nan Silas. ⁶ Sa wa ribe daki wa ira a Bulus me ni ba, wa dusa waki Jason nan are anuhenu wa han we aje ati gomo wa gu "anu ageme wani wa cara ticukum tiru me, wa cara timumum kan. ⁷ Anu ageme sa Jason ma kaba wa cara cara tize me sa kaisar ma inki wa gusa

ure ugomo ma kuri marani sa a tisa me Yesu.
⁸ Sa ni'ori na nabu nan anu adangdang anipin wa kunna mu ruba. ⁹ Adusa ari Jason ikirfi, barki imum me sa ma wuza, wadi ku ceki me ma dusa. ¹⁰ Sa niye na euna nihenu ni ntuburko Bulus nan Silas ubiriya, sa wa biki abini me, wa ha udenge unigura wa Ayahudawa. ¹¹ Abini me anu me wa bezi uruba iti nanu wa teki an desa wa ra Utaalonikawa, wa kabi tize me in tari ti re, wa gunguzuno tini konde uya uwui bati wa rusi ti mum me ti ra a ynimo tize me. ¹² Abini me maro ma nu me wa kabi tize ti ugomo Asere nan anu adang wa Heniyawa ahana arum nan ahana a e. ¹³ Sa a yahudawa Utaalonika wa kunna Bulus ma zini uwuza tize ta Asere a Ubiriya wa ha wa ka samirka ni'ori na nume. ¹⁴ Nihenu anu tarsa Asere wa dusa wa tuburko Bulus uhana uraba udang; wadi ku ceki Silas nan Timoti abini me ¹⁵ . Andesa wa bezi Bulus una me waka tibi piit uhana Antina. Wadi ku zen in kadura ka Bulus wa nya Silas nan Timoti. Kadura ka gu wa ha dibe. ¹⁶ Sa Bulus mazin unu be uwe Utina iruba imeme ya corno sa ma ira anu unu tarsa umakiri. ¹⁷ konda umaya wake wa wuzi matara nan Ayahudawa udenge uni gura na hana Asere nan anu me sa ahira abipkija kpija ¹⁸ Are Abikuriya nan sitokiya anu poko aje wa dusa wa hiri wa tonno ani ce ni Bulus. Unu igizo nyanini unu ipirkan igeme mazini ubo me? Aye unu gusa, aye unu gusa mazini bo utize anice ni mare makiri unu tisa niza ni Yesu nan uhira amu cau. ¹⁹ Wadusa wa ziki wa han me ani po ni Urasa wa iki me uya udungura usso uni mazini? ²⁰ Wagu “ta ira wa aye intire tize tisso

atitui tiru sa daki ta mu kunna tini. Barki ani me ti nyara ti rusi tini ti gusa nyanini? ²¹ Ta ira Antaniya nan agenu aweme wa huza uganiya uweme unu kunna tize tisso. ²² Ba Bulus ma dusa ma tonno ani po ni urasa magu”ma ira usassana una me sa itarsa agi itarsa Asere. “²³ Ma iri imum me sa itarsa, in kuri in iri ahira sa i nonzizo makiri mashi me sa ya nyertike ani ce na Asere sa ada rusa ni ba”nyanini ya wuna i haka amare ma buka shi imum igeme. ²⁴ Ugomo Asere madi sa ma barka Asere nan adizi nan utimumun sa first anyimo meme, mada ciki me udenge sa a barka Ontari ba. ²⁵ Ada nonzo me Asere in tari tu nu ba, gusi ma nyari iri mum, sa me mani ma nyiza anu nihuma, bivai nan ukasu utimumum me. ²⁶ Usuro unu u'inde ma barka anu sa wa ra une ugeme sa a nya we ibinani nan uganiya barki ticukum ti nu. ²⁷ Ca anu wa nyari ugomo Asere wadi kem me. ²⁸ Anyimo ameme ani ti cikini ti kenzi nihuma, gusi ure uni gyerte ira ishi me ma buki” haru anu abisana ameme wani”. ²⁹ Ucukuno uru bisana bi ugomo Asere kati gusi ugomo Asere mazi gusi nipo, nani are asiba unu. ³⁰ Ugomo Asere mada bassa timumum sa uganiya uzatu rusa utize ta Asere. Barki ani me mamu inko uwui sa madi inki une aje ameme, konde vi ma nya timumum me sa ma wuza. ³¹ Usuro unu me zauka, Asere ma nya unu ugeme bati ma bezi unu ugeme ahira uhirza usur icau. ³² Sa anu Antaniya wa kunna abanga uhira inki unu ma wono, aye wa zuzi Bulus aye wagu “tidi kuri ti kunna abanga ageme”. ³³ Sa a mara Bulus ma ceki a bini me. ³⁴ Aye wa kabi

tize tasere wa tarsi me, gusi Diyonisiyas una aka tuma, Arasa nan ure une una niza ni Damarisa nan unu kasu.

Bikoro bu Kirau inni witotari

¹ Bulus ma dusa ceki Antaniya ma dusa Ukorintiyawa. ² A bi ne ani maa gurna nan ure u Yahudawa una niza ni Kila unu watu Fantasmani, sa ma hazi usuro Italiya nan une umeme Biriskala barki Kalaudiyas magu agi di a Yahudawa wa ceki u Roma wa dusa wa gurna nan Bulus. ³ Wa dusa wa cukuno wa uzi katuma nigo me barki katuma ka we me ka inde kani anu duza udanga. ⁴ Bulus ko uya uwui wa Asabar ma ke ma ka wuza matara nan a Yahudawa nan anu taa me utize ta Asere anyimo udenge Asere. ⁵ Silas nan Timoti wa eh wa kem me usuro u Makidoniya, bibe bu Ugomo Asere bi dari Bulus ma buki a Yahudawa Yesu mani unu bura anu. ⁶ Sa a Yahudawa a geme wa zogizi me, Bulus ma suso udibi u meme ma zarika we ni ma gu we makara ugoni um anice nishi me adi iki maye ma shi me anice nishi me, ida zo mini ba, indi ceki aba me in dusa ahira an de sa wada rusa me Asere ba. ⁷ Ma dusa maka tuno a Titus Yusta de sa ma tarsi Ugomo Asere. Akura a meme ara upuru udenge uni gura na hanna Asere. ⁸ Karibus unu dang u denge uni gura nan anu a kura a meme wa kabi Ugomo Asere. maro manu korintiyawa sa wa kunna Bulus wa hem nana Aserer adusa uzaro. ⁹ Ugomo Asere mawuza tize nan Bulus iniye anyimo atiroo ma gun me”kati ukunna biyau ba, buka we katu wuu tik ba. ¹⁰ Barki in zi nu gome nan hu uye

mabari ma kunna we iwono ba, inzin nan huu anyimo anipin nigeme. ¹¹ Bulus ma cukuno abini me ma biki ni we ni inde nan ti peyu utasi unu bezizi we tize ta Aserer. ¹² Sa Galiyo ma cukuno anu ukpanku unu dang Umanyaga mu Acaya, Ayahudawa wa dusa utonno Bulus ani ce, wa ziki me wa hannu aje ati Gomo. ¹³ Wa gu unu ugeme me zini hungo umu ruba ma nu wa re Asere sas sa wada rusa me ba. ¹⁴ Sa bulus ma hira u buka utize Galiyo ma dusa ma poki anyo magu shi a Yahudawa in daki ma wuzi iri imum i zenzen nan imum sa idi rizi nu ba, i da pirkem ba. ¹⁵ Imum me ya cukuno a banga u inko ace ani gura nan nniza, hana i ka barkani ace a shi me. i da nyara in cukuno unu barka abanga atize ti geme ba. ¹⁶ Galiyo ma gidi we ceki ahira ati Gomo me. ¹⁷ Wa dusa wa meki Sastanis, nun dang anyimo udenge unigura wa tiri aje ugomo Galiyo ma gume u, inko iriba iwe me ahira inde. ¹⁸ Sa Bulus ma wuna tiye gwardan ahira me ma ceki ni henu me abini mewa dusa u zirigi umei nan Briskila wan Akila uhana u siriya ma tu u Kankiriya anikira nu raba u dand ma wuzi utanu bati ma myinca tize me sa ma mu inko. ¹⁹ Sa wa aye u Afisawa, ma ceki Briskila abini me, ma ha udenge uni gura wa hana Asere unu igizo utize ta sere me nan a Yahudawa. ²⁰ Wa dusa wa iki Bulus ma kinki tiye, ba ma game. ²¹ Ma gu we inga Asere a hem in di kuri inze abame, madiku dusa. ²² Sa bulus ma biki u Kaseriya ma biki iso anu tarsi Asere a Urushalima ma aki u hana u Antakiya. ²³ Sa bulus ma zika tiye abini me ma dusa ma meki una uhana u Galantiyawa nan u

Farija ma nya anu tarsa u Yesu ni kara ni ria. ²⁴ U re u Yahudawa una niza Apolos sa ma ra u Iskandariya ma eh u Afisa. unu mani ma rusa tize nan tize tu Ugomo Aser. ²⁵ Apolos sa ma kem urusa a nyimo tize ti Ugomo Asere, mazi unu nyara uni ce, unu beizi utize ta Asere, imum me sa ma teki unu rusa ine ini abanga u zorso u yohana ²⁶. A polos ma tubi u bezizi Ugomo Asere ini riba ihu, sa Briskila nan Akila wa kunna mee, wa dusa wa cukuno aroni, wa bezi tize ta Asere me meru. ²⁷ Sa ma barka u dusa ma aki u Akaya ni henu nuru ni dusa ni nyitike u takarda uhana a hira anu tarsa Asere, a dusa a kabi in tari ti re. ²⁸ Apolos ma dusa ma bezi Ayahudawa ni kara nan nu rusa u meme gusi tize ta Asere ta buki, Yesu mani unu dang.

Bikoro bu inno are uzatuinde

¹ Sa Afolos ma raa anyimo ukurinti, Bulus ma kase ani pin zalang uhana ani oin nu Afisa, abibime ma kem aye anu tarsa ume. ² Bukus magun we, "nani ya kaba bi be biriri uganiya sa nya kadure?" wa kabirka, "da tamu kunna abanga abi be biriri ba." ³ Bulus magun, "nya uzurro uni awuzi shi?" wagun me, "uzuro uyahaya" ⁴ Bulus ma kabrki magu, "yahaya ma zurso anu in na banga u kaba Asere, magu wa nya mu ribe desa madi ē aduumo am, desa agusa me Yeso." ⁵ Sa anu wa kunna anime, adusa azurso we anyimo aniza ni Yeso. ⁶ Uganiya sa Bulus ma tara we tari, bi be biriri bi tu awe wa boo tize ina nymiran assessas nan uboo imum besa i eze aje. ⁷ Wazi anu ukirau in ware. ⁸ Bulus

ma ribe udenge Asere unu dungara anu sarki biyau uhana ti pe ti taru, mazi utarsa ina anu sa wadi tinka me wa nya mu riba ini mum besa izi ati gomo ta Asere. ⁹ Barki mare mayahudawa sa zi gbas, wa gawe u tarsa utizi me, wa tubi ucara uti naa ti Yeso aje anu. Barki anime bulus ma hunguko nice nume nan andesa wa zi nan me anu uhem. Ma tupi udungara a makaranta ma tiranus. ¹⁰ Mari aje anime uhana atiwe tire vat adesa wa ciki anyimo Asiya wa kunna tizze ta Asere, ma yahudawa nan mahelenawa. ¹¹ Asere ma wuzi timum ti ririn ti unya biyau a tarti bulus. ¹² Anu ti koni wa hunza, agbergene wa susi anyimo anu, uganiya sa wa kabsi mu tira nan ma gbepu ahira a bulus. ¹³ Mare mayahudawa wa rani a bare wa tarsi matara, wa ziki ace aweme agi uwadi wuzi katuma in niza ni Yeso, "wagu ta gunan shi a nyimo niza ni bukus sa madungara tini, surono." ¹⁴ An desa wa wuzi anime anu usunare wani ahana unu udang ukatuma ka asere uyahudawa na zame siba. ¹⁵ Bibe bizenzen sa ma kabirka magu, in rusa Yeso, in rusa bulus, shi aka veni?" ¹⁶ Ba bebi bizenzen sa bi raa anyimo unu me bi garte abe reme ma teki nikara nuwe ma tire we. Wa aki unu sum wa suri udenge nuwe yeyen peren unu sara ati hi hira. ¹⁷ ¹⁸ Anu tarsa gbardang, wa e wa boo timumum ti buri sa wa wuzi. ¹⁹ Abere wa ezin matagarda maweme wa punzi aje anu, abasa imum be sa wazini ya biki ma dubu akuri ucibi nan azumo a walwal. ²⁰ Tize ta Asere ta samirka in ni kara ati naa gbardang. ²¹ Sa bulus ma maraa katuma ku wuzi tize ta

Asere u afisa, bibe bi tarsi in me uhana umaki doniya nan akiya unaa uhana a urushalima tace, "ingi ma hana abini me, indi haa uroma."

²² Bukus matumi anu tarsa umeme ana ware timoti nan irastus uhana umaki doniya, adesa wa benki me. Me ince nume ma be a Asita uhana aku ganiya cin. ²³ Uganiya uginome awuzi uhirza iriba idanga afisa barki unaa uginome.

²⁴ Uye unu zunzume ni zame Damatrayus desa ma zumo makiri ma zumo abalbal ma dayana, desa katuma ka gino me ini ikirfi gbardang.

²⁵ Ma urso anu zunzume magun we, "irusa unu unaa uginu uni kenzi ikirfi gbardang . ²⁶ Ya ira ya kunna agi, dasi u afisawa cas ba, vat u pash unipin ni asiya bulus ugeme ma ranga we. Ma gusa we agi ada barame Asere in tari ba.

²⁷ Katuma tari aru cas kadi ziti ba, nan udenge Asere aruma danyana udang madi cukuno sarki katuma. A'anime madi diri ni kara numeme, me nan vat nipin ni asiya sa une u wuza me ninonza.

²⁸ Sa wa kunna anime wa kunna iriba, wa titi ini kara wagu, "une udang mani Dayana u afisa."

²⁹ Nioin ni curnome, anu wa hiri debe uhana ahira ani ori. Uganiya uginu me, wa mu miki aroni atanu ti bulus, wato Gayus nan Aristakus adesa wa ē usuru u makidoniya. ³⁰ Bulus ma nya nice ma ribi anyimo anigura me, anu utara umeme wa karti me.

³¹ Ane ani cangi are aroni a Bulus sa wazi anu adang ati kira ta anu asiya wa tuni me uni iko unio kara kati ma ribe anyimo ani ori me ba. ³² Are anu wa zinu tira igiri ahira ire imum, sas barki mu riba ma anu mu hirsu. Gbardang anyimo aweme da wa rusi wa

ornu barki nyanini ba. ³³ Mayahudawa wa turi iskandari aje ani gora na anu, iskandari ma witi tari tume aseseri barki ma buki nigora tizze. ³⁴ Sa wa tinka me uyahudawa mani, vat uwe wa wu uhunu uhana uma awe ma ree, "unu dang mani dayana u afisa." ³⁵ Sa unu yettike unipin ma gbarikawe ma si nice nuwe, magu, "shi anu afisa, aveni mada rusa me nipin nu afisa nini ni ubu na Asere nan dayana, unu udang nan u hurtu ugebesa sa wa rizi usuro aseseri? ³⁶ Da aguna imum igino me macico mani ba, ingara ni tik kati iwuzi ire imum yak-yak. ³⁷ Ya aye ni anu aginome, anyimo udenge u weki utize da agi we akeri udenge Asere wani ba nani adesa wa buka aburi ahira Asere aru ba. ³⁸ Barki anime ingi Damatrayus nan unu uzunzume sa wa zina nan barki tire tizze ahira uye, ti denge ti wasi utizze ti zi fong anu wesi utizze wa rani. Na wa han we inace awe. ³⁹ Ingi tizze ti ugunkuno ti rani, adi barka we ani gora nuru uganiya-uganiya. ⁴⁰ Barki ti raa anyimo ana ye ma bit barki uhirza umu riba mu kani me. Tizo duru ini mum me sa ya hirza mu riba ma anu ti kuri ti zon duru ini mumu ibuka aseseri imum ba. ⁴¹ Sa ma buka anime, ma samirka nigora me.

Bikoro bu inno are

¹ Sa ahira atoto, bulus ma tumi aka titi anu tarsa umeme, ma nyizi we tize madu wu we usa mura, ma hiri madi dusa umakidoniya. ² Sa ma wata ati hi hira mazunu wuza anu tarsa tize kang, manno ma eh anipin na telenawa. ³ Sa ma wuna tipe ti taru ahira me, ayahudawa wanno

wa wuzi me malin, uganiya sa ma nyari unyene uzirgi uhana usuriya, manno ma saki ugunku ma kuri umakidoniya. ⁴ Anu uka tibi ubulus uhana amanyanga mu asiya wa zina sabatarus vana uburu usuru u biriya, Gayus una nu derbe; Timoti na aristakus nan sakundus, vat uwe anu tarsa Asere wani anipin tasalonika, nan tikkus nan trofimus anipin nu asiya. ⁵ Barki anime aye wa agizan duru, wa ka benduru utaruwasa. ⁶ Sa ta ribe uzirgi usuro uflibi tiye ti tu biredi uzatu imumu buzo, tiye ti nu cibi ta aki tiduku biki we utaruwasa, tiye turu usunare ahira me. ⁷ Uwui utuba atiye usunare, sa ta orno barki upura ubiredi. Bulus ma bezi anu tarsa Asere tize, barki ma nyara ma dusa unu sana hira; tize tumeme ta biki ati aniye. ⁸ Uzunu me sa wa orno ni ma pitila ma ran gbardang. ⁹ Mare ma nyani niza numeme aftikos ma ciki aseseri utaga, moro ma ziki me; barki sa bulus ma witi tize tumeme joko, ma nyani me sa moro ma ziki me pitii manno ma rize aseseri uzunu uku taru aziki. ¹⁰ Bulus manno ma tu asesere ameme awitino ma orime maduku gu, "kati ikunna ma aye ba, barki ma zin nivai da ma wono ba." ¹¹ Manno ma nyene asesere uzunu me ri ubiredi me nan we, ma boo tize na we uhana usana hira maduku ceki we. ¹² Waduku eh in ma nyani me ini vai, wa kem tiyom azo cin ba. ¹³ Barki haru sa ta agiza bulus uhana ahira uzirgi me, ta diku ribi uahana u asos, ta bari ti ziki bulus uzirgi me barki me ma inki iriba madi haki inti buna. ¹⁴ Sa ta gurna u asos, ta zika me uzirgi umei uhana mitilitus. ¹⁵ Sa ta hira abirko me, ahira asani ti eh utsibirin

kiyos, ahira akura asana ti e anipin nu militus. ¹⁶ Barki anime bulus ma inki iriba madi aki u afisa uzirigi me, barki kat ma dii u asiya, barki ma muntuno inka ya wuna uri uwui unigora ni tanda uweme uke urushalima. ¹⁷ U militus ma tumi atiti me ananu anu tarsi Asere u afisa, usanda uti cukum sa wuzi nan nu gurna uru nigome. ¹⁸ Sa wa eh ahira ameme ma buku we, ace ashime e rusa in nu wui utuba sa man inki tibuna u asiya. ¹⁹ Ma tarsi Asere ini ribe ishew nan maje, nan nuzito sa ma ziti barki malin ma yahudawa. ²⁰ Irua da ma kunna ugital ubezi ushi konde tiya timumu tika tuma ba, ma tarsi shi tikura tikura in zinu bezizi ushi timumu amasaa. ²¹ Irua usanda ubara ayahudawa nan a Hellenawa abanga barka ahira Asere nan nu nya iriba ahira ugomo Asere Yeso. ²² Ana me aye, idi dusa urushalima, bibe bi lau ba bezum amasaa gwas inha, in tamu imu besa idika kem abirko ba. ²³ Bibe bi lau ba bezum akodi niya nipin unu guna, inyang na nu zito wa nyargam. ²⁴ Barki anime da ma zika ivai im izi imumu ihuma ahira am ba, barki in myinca magasiya na katuma sa ma kaba ahira ugomo Asere Yeso, ubezi utize turunta Asere. ²⁵ Ana me, ira inrua shi vat, andesa ma wuza we tize ta kura Asere, ida kuri irim ba. ²⁶ Barka anime ma buka shi uwui uginome, in zom unu gogoni umaye ma konde uya unu ba. ²⁷ Barki anime da ma kunna ugital ubuka ushi vat imumu iriba ya Asere ahira ashiba. ²⁸ Barki anime hira ace ashime, nan nanu tarsi in bibe bi lau na zauka shi anu tarsi inanu hira iwuzi nibe nanu tarsi Asere, sa ma kwa in maye mame. ²⁹ In rusa unuguna uganiya sa ma

dusa, makinkaru ma pazaza madi ribi anyimo ashi me, mada wuna anu tarsa Asere kugbara ba. ³⁰ In rusa anyimo are ahana aruma wadi eh wa boo tize tizenzen, barki wa hunguko ahana akatumu uhana ahira aweme. ³¹ Barki anime hira ni ringini unuguna tiwe ti taru da ma ceki uniza ukonde avi ushi tize in maje uwui nan niye ba. ³² Ana me izinu wito ushi ahira Asere, in tize turunta umeme, tige sa tizinu bari ubenki ushi ti kuri ti nya shi utanda nan vat andesa wa ra anyimo anu zawa wa Asere. ³³ Da ma wuza uhem wa zumo abalabal, nani azumo awalwal nani tirunga ti uye ba. ³⁴ Shi inace ashi irusa ma waza katuma in tari tum, ma bisa nice num imumu nyara nan andesa wa zi nan mi. ³⁵ Ma cukuno shi bezi atina sasas sa idi benki anati una ahira akatuma, nan in kuri iringi in tize ta tu ugomo Asere Yeso, tize me sa me inice nume magu, "unyiza uteki ukaba unu gbardang." ³⁶ uganiya sa ma buki anime, ma tunno ma wu biringara nan we vat. ³⁷ Vat uwe wa shi kang, wa kuri wa gendirko me wa nyunkuno me. ³⁸ Wa wuzi iriba ibiti barki imum besa ma buku we, ida kuri irim ba. Vat uwe wa ka tibi me uhana ahira uzirgi umei.

Bikoro bu inno are inni inde

¹ Sa taa harzina nan we, ti dusa ti ribe ujirgi umei ti meki nibeba uhana ani pin ni kos, sa ahira asana ti dusa uhana urodusa, ti dusa uhana ani pin ni Batara. ² Sata kem ujirgi sa waa hazi ukafa uhana u Fonisiya ti dusa ti ribe. ³⁻⁴ SA ta gunkuno, ti iri nizabu ni kubrus ni gunki ti ceki

nini ani kira ni tari tina gure turu ti witino uhana u suriya, ti dusa tu ani pin nu taya abine ani ujirgi umei anu tarsa u Yeso ti cukuno abini me ti wu tiye tinu sunare. Anu kati ma ha urushalima ba. ⁵ Sa tiye cigiling ta aka ti dusa tiri aje in tanu turu vat uwe nan ane wan ahana aweme waka tibin duru aka maru kani pin, Ti dusa ti tunguno ani kira ni uraba ti wu biringira ti dusa ti wu sa mura. ⁶ Ti dusa ti ribe uzirgi umei, we dusa wa kuri uhana akura. ⁷ Sa ta mara tanu tiru u Taya ti biki u Talamayas, abini me ani taa gurna nan ni henu ti isi we, taa muri ka'inde nigoo me nan we. ⁸ Sa ahira asana ti dusa uhana u kaisariya. Ti ribe akura a Filibus, anu boo tize Asere, unu inde unu inde anyimo usunare wagino me, ti cukuno nan me. ⁹ Anu uge me mazin in na hana wa nazi a'e, mabura anu kurzuzo utize ta Asere. ¹⁰ Sa ta cukuno abine anyimo atiye cingiling, ure unu kurzuzo tize ta Asere ma e uyahudawa una niza Agabus. ¹¹ Maa e ahura aru ma ziki uzu u Bulus ma tiri ubuna umeme nan tari ti me me magu, "bibe bi biriri ba guna, ane ani mahudawa madi tiri unu zuu ugeme me, wadi gaa me atari tanu zatu tarsa Asere." ¹² Sa ta kunna kadura kagene me abibi vat uru nan andesa wa ciki abini me ti tiri Bulus tari kati ma ha a urshalima ba. ¹³ Bulus ma kabirka magu, "nyanini izi nu wuza me, izin tiso iri nu huza um iriba? ida turum barki utira cas ba nan iwono cangi urushalima, barki niza ni Yeso." ¹⁴ SA rusa Bulus ma da nyara akarti me ba, ti dusa ti kini aso me ti gu, "ca imum be sa ugomo Asere ma hem icukuno." ¹⁵ Sa tiye ti gino me ta aka ti dusa ti ziki maburga ti dusa

uhana u urushalima. ¹⁶ Are anu wa tarsa u Yeso sa waa suri u kaisariya wa tarsin duru. Wa ē nigo me na uri unu desa a tisa me manason, unu u kuburus desa ma tubi ukaba tize ta Asere, desa tidi cukuno nigo me nan me. ¹⁷ Sa ma eh ujerusalem, anu wa kabi we wuzi apuru arum. ¹⁸ Sa ahira a sana Bulus ma dusa nigo nan haru uhana ahura a Bitrus, vat ananu wa rani. ¹⁹ Sa ma mara u'iso uwe, ma ribe ubezizi uwe vat timum be sa ugomo Asere maa wuzi anyimo anu zatu tarsa Asere barki katuma kameme. ²⁰ Sa wa kunna anime, wa nonzuko ugomo Asere wa gun me, "ira, uhenu mayahudawa gbardang wa kaba Asere wa wito ace awe wa hem wa zin ini riba u'inko utize." ²¹ Akuri abuki we tize anice ni weme agi, u dungura mayahudawa sa wa ciki nan anu zatu tarsa Asere wa game u kunna tize ti Musa. U dungura we kati tasi utanda u kuzu ba. ²² Nyanini ya wuna uri ti wuzi, kadure me wadi kunna wa aye. ²³ Barki anime wuza imum be sa ta di buki we ana me. Ti zin in nanu wa nazi sa wa wito ace. ²⁴ Zika anu anu agino me ika kpico ace ashi me nan we, u kuri u bi imum be sa wa huna, bati wa ta ace aweme. Bati konde avi madi rusi timum me sa abuu anice ni we me macico mani, wadi rusi hu cangi u'inso tize. ²⁵ Barki an desa ta me Asere ba sa wa hem, ta nyettike ti gbarika ti gu ca wa hunguko ace aweme ahira atimim sa adi nya makiri mani, ma yee, nan ure imum be sa daki a weki ba, nan madini mu tarsa ahana eh. ²⁶ Unu uwui ukure Bulus ma ziki anu agino me wa ka kpico ace aweme nigo me, wa dusa uhana udenge Asere, bati ma buki abanga usana uweme, adusa a nya u sadiga

barki konde uya unu anyimo aweme. ²⁷ Sas ti ye tini usanare ta aye mamu umyinca, mare mayahudawa mu Asiya sa wa ira Bulus anyimo udenge Asere wa dusa wa turuka nigo na nabu wa meki me. ²⁸ Wa meki ti hunu unu gusa, "anu israila benkin duru, unu ugeme me mani mazinu dungura anu timum me sa ti da rizi me ba ahira anu, unu cara u'inko utize, nan ahira ageme, ban anime ma ayen in nanu amadini anyimo udenge wa Asere ma cara ahira alau." ²⁹ Barki wa mu ira me nan Tarofimas unu Afisus anyimo anipin, wa gusi Bulus maa en udenge we Asere me ini. ³⁰ Vat nipin me ni dusa ni gumurka, anu wa dusa orno wa meki Bulus. Wa hunguko me wa suso me anyimo udenge Asere wa dusa korso tina tukum me. ³¹ Sa wa zinu ubara abanga uguna wadi hu me, abanga me abiki ahira unu ydang uni kono agi urushalima wa shagilan. ³² Ma dusa ma ziki ma soja nan anu ani kono adang, wa dusa uhana ahira anigo na nabu me, sa anabu wa ira ma soja nan unudang me, wa ceki utira u Bulus. ³³ Unu dang me uni kono ma ha mamu ma meki Bulus magu atiri me ini nyang ini re, madu ku a iki nani me aveni nan imum besa ma wuna. ³⁴ Aye anyimo anu me in ti hunu, aye wagu ana aya wagu ana, barki ugbardang uti hunu daki ma guna ire imu ba, ba magu a han me ahira amasoja. ³⁵ Sa ma aye ahira u nyeze (utarsa uti buna) me, masoja me wa dusa wa yeze barki ushigilina wa anabu. ³⁶ Barki nigo na anabu wa maki utarsa me in ti hunu unu gusa, "dusa ni in me." ³⁷ Abiki uriben in Bulus ahira amasoja, ba gun imu unu dang amasoja me, "nani udi hem

in buki we ire imum? ba unu dang me ma iki" urusa u boo uti Helenici tini. ³⁸ Daki hamani unu masar uginome sa tiwe ta dumo desa ma hirza ijuguta igino ma ziki anu madubu ma nazi, huza anabu uribe ani ja. ³⁹ Bulus ma kabirka ma gu, "mi uyahudawa mani ma suro uTarsus anyimo a manyanga mu kilikiya, anipin me sa arusan in nini, in zinu tira uwe tari kinin in buki anabu tize." ⁴⁰ Sa unu dang uma soja me nya me uganiya, Bulus ma dusa ma tonno ahira upatala me, sa ayeze we tari, wa dusa wa cukunno tik, ma buu we tize in nilem ni yahudawa, magu.

Bikoro bu inno are inna re

¹ Anu henu nan ankaco, rikani ti toi ikunna ubura um u aye a hira a shime aname. ² Sa ni ori na nabo wakunna tize ti bulus ini hem na ibraniyawa wadusa watatonno tek, magu. ³ Me ubayahude mani uwatu usamirika anabo ini ikiliya, anyimo amanyanga mu gamaliyal a pokum aje ni, a kuri abezizi abinime kang inu gunno itarsi una u inko utize ta cokoro aro, izin nu inko iriba atize ta Asere kasi shime sa izin tini. ⁴ Ma mensi anabo in husi ma kuri in tirzi ahana aruma nan na a eh in han we ati gomo a tuburko we udenge unirere. ⁵ Anime ani unu udang ukayuma ka Asere na nu wadi nya u inpo amaro inu guna ma kabi nikara nitize tu inko u watu ushi barki ni henu sa wa rani damascu, barki idusa abirko, katuma kam kani i tarsi adesa wa tarsi una uginome, i en we anyimo urshalima barki a tarsi we. ⁶ Uganiya mara anyimo atanu, inkuri in ha ma mu nan damascu, inu wui ace uganiya u inde masaa madangdang

usuro Asere u pokino ma ketum. ⁷ In rizi adizii uganiya madusa ma kunna ni gmyirang ni gusa me, 'shawulu, shawulu, barki nyanini yawuna uzin nu kunna um iwono?' ⁸ In babirikame, 'aveni hu ugomo Asere?' magun me, 'immani Yeso ubanazarat unigesa uzin nu nya ume uzito uginu me.' ⁹ Anuge besa wazi nigo nan me wa iri masaa me, idaki warosi niggmyirang na veni mazin tize me ba. ¹⁰ Ma gu, 'nyanini indi wuzi hu ugomo Asere?' Ugomo Asere magume, 'magu me ihire idusa anyimo damascu, abini me ani adi boki we imum ikadure sa udi wuzi. ¹¹ Idaki iri ahira me ba barki umilme u masa, idusa anyimo damascu u watu u tarsa andebesa wazi ni go nan me. ¹² Abirko me ani ma kem uye unaniz ni ananiya, una biyyau ba Asere ahira u inko utize, tini kobbo nanni zani rere aje ayahudawa as wa ciki abirko me. ¹³ Ma eh ahira am magu, ni henu shawulu, kaba uhira unipen, rep na nu ganiya ginu me iri me. ¹⁴ Uganiya magu, 'Asere aka co uro sa mazauka we inu gunna urosi imumbe sa me ma nyara wa ira unu iriba ishew iginome, kunna tize tige besa ti suso anyo ameme. ¹⁵ Udi cukuno unu impo amaru ame barki timumum sa wa ira nan ti gebe sa wa kunna tini. ¹⁶ Aname nyanini uzin nu nyargame? hira azoro we akuri akpici we madini ma we me, unu tisa anyimo aniza nu meme. ¹⁷ Uganiya sa ma kuri urushalima uganiya mazin im birigara anyimo udenge me ina makabi tiro. ¹⁸ Ma irime magun me, 'wuzi dibe-dibe u ceki urushalima a-a na me, barki wada kaba me u impo amaru imumbe sa udi boki ini ahira am ba. ¹⁹ Uganiya sa azin

nu kponko umaye munu impo amaru aweme istifanus, maturi izin nu impo amaru, in kuri in hiri tironga ta desa wa hume. ²⁰ Magu, 'ugomo Asere, we ina ce awe warusa uwuna sa ma wuweni udenge uni rere in kuri intiri aye desa wa nya muruba muwe sa wa kabi we atidenge ti biringara. ²¹ Manno magu me, 'dusa, barki idi tumu we abirko ahira anu amaree. ²² Anabu wa ceki me ma wuzi tize nan nu hana uganiya, barki anime wa dusa wa yeze agmyinrang wazi nu gusa na kari kunu kuginu me, anyimo unee, daki ya wuna urii acekime makese ba. ²³ Uganiya sa wazin nu yeze agmyinrang wa vingizi tironga tu we wa hirziza usuru u pebu. ²⁴ Unu udandang uma soja ma nya nikara ahamme in bulus ahira sa ma cikin, madusa ma nya magu a ikime a gunguzunu me in ni sisari barki wa rosi imum sa ya wuna izin me iti hunu ishina. ²⁵ Uganiya sa w tirzi me ini sere, bulus magu ana dandang me sa wazi mamu nan me, "nani ya wuna anime e wuna inko utize awu u barome a wuzi me tize tu inko a hume sarki ucoboo?" ²⁶ Sa una je ma kunna anime ma ha ahira unu udandang nyanini n nyara u wuzi, "unu uginu me una nu roma mani." ²⁷ Unu udandang uma soja ma ē magu me, "bukam hu una nu roma mani?" bulus magu, "anime ani." ²⁸ Unu udandang uma soja makabrika me, "adi kpi ucukuno vana umanyanga ini ikirfi igbardang." ine ini bulus magu, "aymo uma manyanga mu roma." ²⁹ Aye wa ē ugizo ume wa dusa wa ceki me daki wade ba, unu udandang uma soja ma kunna biyyau sa ma tinka unu gunna bulus u yoo wanu roma

uni, sa mamu tirza me. ³⁰ Sa ahira asana, unu dandang uma soja me ma nyari marusi kadure kimum be sa ya wu awuzi anime ayahudawa wa wuzi anice ni bulus. Ma dusa ma soppi me anyimo tisere me, ma kuri ma nya unu dandang ukatuma kadandang ka Asere nan na nu ira wa gurna ma dusa ma en bulus atii aweme.

Bikoro bu inno are inna taru

¹ Bulus ma gunkuno ni ori na nu me magu ni hanu ma wuzi katuma ka Asere ini ruba iriri u aye uwuyi u kani me. ² Hananiya unu dang ukatuma ka Asere Hananiya magu wa turi upuri agi wa vovi Bulus anyo. ³ Ba Bulus ma gun Ugomo Asere madi vovi we hu una katuma ka zenze. u ciki unyarum unu rizo uni, sa udi gu avovi um, barki ma rizo? ⁴ An desa wa turi upuru u Bulus wa aiki me nyanini ya wuna wa zogouna katuma ku Ugomo Asere udang? ⁵ Bulus ma kabirka magu ida rusa ba nihenu me una katuma ka Ugomo Asere anyertike uda buka we tize tize tizenze ani ce ni Ugomo wa nun ba. ⁶ Sa Bulus ma iri ni kira ni inde a Sadukiyawa wani, ba ma yeze ni myira aniyimo ahira ati cukum me, magu ni henu mi uFarisiyawa maru, usam wa Farisiyawa. ⁷ Sa ma buka ani me matara madusa mahiri ani ce na sadukiyawa nan aFarisiyawa, wa dusa wa harzina. ⁸ A Sadukiyawa wagu desa ma wono mada kuri ma hiri ba roni u aye Asere, bibe biriri bi rani ba aFarisiyawa ani kira ni weme wa hem ti mum ti gino me ti rani. ⁹ Imum me ikinki ushagilna are anu nyerte wa Farisiyawa wa hiri wa tonno wa

wu matara wagu “daki ta kem unu ugemw in ure usiziki ma ba”. ¹⁰ Sa matara me ma kinki uzenze unu dang wa soja ma kunna biyau kati a jazari Bulus, ma tumi ahana aka tuma kame me waka ziki me kara wakame ahira ameme. ¹¹ Anyimo nikure Ugomo Asere ma e ahira ameme magu, kati u kunna biyau ba, gusi sa daki wa kunna biyau utita unizaa nim a Urishalima ba udi kuri u bezi u Romawa. ¹² Sa ahira asana are ayahu awa wa dusa wa toniko wagu wada ree me imum yare nani wa si iri mum ba, wadi huu Bulus. ¹³ Anu me sa wa barka u huna u Bulus me wa akuri anazi. ¹⁴ Wa dusa wa haa ahira una katuma ka dang akatuma ka Asere nan ana nanu wa gu wa mu toniko wada re me imum yare nani wa si iri mum basa ww huna Bulus. ¹⁵ Ca nigori na anu adang wa buki u soja udang ma en me a hira ashi me anu adang i bezi me ma wuza ugbas, haru ta mu wuna amuruba inguna tidi hu me. ¹⁶ Usam uhenu u Bulus u e madusa kunna wa gunna anibaba wazini be u Bulus, ma ribe ma buki me. ¹⁷ Bulus matiti uye desa ma mazin in katuma akura akura u soja madu me “zika manyani ma ge me u hani a hira una kura me, mazin ini mum besa madi buki me.” ¹⁸ Anu udang unikono me ma dusa ma ziki manyani me ma han me ahira unu udang unikono me, magu "Bulus mani unu iyang ma guna i en manyani ma geme ahira aweme. Mazin ini imum besa madi buki we" ¹⁹ Unu udang me ma dusa ma han me are ahira ani hunzi, ma iki me, "Nyanini u nyara u bukum?" ²⁰ Ba manyani me magu, “Ayahudadawa wa barkaa uguna wadi gun in hu

u en Bulus nisizo a hira awe me gusi wadi iki me ire abanga atize time me. ²¹ Kati u hem ba, barki anu sa wa biki akuri anazi wamu toniko wada re me imum yare, nani wa si ire imum ba se wa huna Bulus." ²² Unu udang anu anikono ma ceki manyani me ma dusa, magun me, "Kati u buki uye wa bukam abanga age me ba." ²³ Ma titi anu adang anikono ware magu, "zauka nin anu adang anikono a ino ukirau kani kare (200), anu barka a'ino usunare, anu cira atigbina a ino ukirau kani kare (200) wa dusa Ukaisariya azumo ataru in niye." ²⁴ Ma inki inama igeme sa Bulus madi nyene sa idi ham me merum ahira Filikus unu kpanku udang (Ugomna). ²⁵ Ba ma nyettike kadura gusi ana. ²⁶ Kadura kani isi hana ahira kuludiyas lisiyas uhana ahira unu udang Filikus. ²⁷ Mayahudawa wa meki unu ugeme unu nyara u huna ume, ma nyene we in anu adang anikono num, sa kunna me unu Roma mani. ²⁸ Ma nyara in kunna imum be sa ya wuna wa zini ucara utize anice nimeme ine ini ma hanan in me aje atigomo. ²⁹ Ma rusa azini ucara abanga ani ni meme ahira u'igizo utize ahira u'inko utize ti meme, daki ma ira ure ucara abanga sa wa bari utira nani iwono ba. ³⁰ Sa a kurzom ubara imum iburi igeme, ine ini ya wuna ma tuburko me ahira awe me, sarki ucara uganiya, ma wuna anu cara abanga anice nimeme wa eni ahira aweme. Cukuno merum ³¹ Abini me anu adang anikono me wa kunna imum besa abuka wa; wa dusa ziki Bulus wa en me in niye ahira Antibatris. ³² Sa ahira asana, anu barka wa dusa nigo me nan me ukasu anu adang anikono wa kuri udenge

uni kubu me. ³³ Sa ibarka me ya biki ukaisariya wa dusa wa witi kadura sa a nyettike ahira unu kpanku adang [gomna], wa kuri wa witi Bulus atari timeme. ³⁴ Sa unu kpanku udang ma hira ihori me, ma aiki we Bulus me ma suro maya ma nyanga mani. ³⁵ Ba magu indi kunna we memerum uganiya sa anu cara abanga anice ni weme wa aye ma dusa ma atiri udenge utigomo ti Hiridus.

Bikoro bu inno are inna nazi

¹ Sa tiye uchibi ta aka Hananiya una katima kadandang wan are ananu nan anu rusa utize tini kubu una niza Tartilus wa dusa abirko. Wa han Bulus aje ugumna. ² Uganiya me sa Bulus ma tonno aje ugumna, Tartilus ma tubi uniza ume tiyari magun unu gumna me. "Barki hume ta kem ticukum tihuma, urasa uwe me wa barka manyanga maru. ³ Barki anime vat imumme sa wa wuza takaba inna puru arum, hu unu dang Filikus. ⁴ Barki kati imnyawe ijasi, inyara a gbarikam bati in buki tize cingilin. ⁵ Akem unu ugeme unu caran sassas, mazin unu tura ayahudawa nan unee we nyari abanga. ⁶ Ma soki nice ucara udenga Asere, barki anime ca timeki me. (Tahem ti wekime tize rep nannu inko utize turu.) ⁷ Anime Lisiyas unudang ma ē ma buri me ini kara atari turu. ⁸ Inge igizo me timum tigeme udi kadundura me ahira ame. ⁹ Vat ayahudawa wa boome Bulus unu guna, maguna timum tigeme kadundura kani. ¹⁰ Sa ugumna me ma hem Bulus uguna ma buki tize magu, "aname mahem uguna wa daddankino

unti gomo tima nyanga ma geme, barki anime indi buki we tize ina puru arum. ¹¹ Udi hem unu guna daki ya biki tiye ukirau intire sa eze urushalima abiringara. ¹² Sa wa kem udenge Asere, daki ma hunguko nani ma hara anabu ba. ¹³ Barki anime wazowen kadura kimumme sa wazin nubo anice num kane ba. ¹⁴ Ma buka we, barki una me sa tarsa anime ani min tarsa ASere acokoro aru. Ma wuza iririn utarsa unyettike u Musa nan ma takarda manu kurzuzo utize ta ASere. ¹⁵ Ma inko iruba ASere, kasi inda be sa adi hirza anu wijo, anu iruba ubenki nan anu abur. ¹⁶ Anime ani nyara in cukuno unu imum uzatu ubo ahira ASere nan anu anyimo uvat utimum. ¹⁷ Ma ē atiwe sa ta aki unu saddiga nan unya uhem iruba. ¹⁸ Anyimo iruba uwana anime, are ayahudawa ama nyanga mu Asiya wa kem anyimo ati na tuisa udenge ASere, inzo inni ori nani unu bukurko ahira ba. ¹⁹ Irizi anu agino me ē ahira aweme kanime, ingi wazin ini mum ubo anice. ²⁰ Ingi inzo anime ba ca anu ageme wa buki nani wamu kem ini mum ibur uganiya sa ma hana aje anu ira wa yahudawa; ²¹ Senke nani imu inde sa ma buki ini myirang nidandang uganiya sa ma tonno aje awe, abanga uhira anu wijo sa anyara uweki um tizen kani me. ²² Filikus ma zin nurusa ukang una me, ine ini ma yeze tize ma gunan we, "vat uganiya sa Lisiyas unya utize ma ē usuro urushalima, indi weki tize." ²³ Ma wu anani kara wa hiri Bulus, ma kaska, kati ma karti aroni uhana ahira ame nani ubenki ume. ²⁴ Sa tire tiye ta aka, Filikus nan une me Druskila, uca wa yahudawa mani,

ma tumi atiti Bulus ma kunna uhem ume anyimo vana Asere Yeso. ²⁵ Uganiya sa Bulus ma buka abanga iruba ubenki, umeki unice nan imumme sa ize idi kem we, Filikus ma kunna biyau magu, "Ana me dusa ingi makem masa indi kuri inyari we." ²⁶ Uganiya ma inki iruba Bulus madi nya me ikirfi, ma nyari me karere bati ma buki tize nan me. ²⁷ Sa awuna tiwe tire Borkiyas Festas ma cukuno ugumna sa Filikus ma tuno, barki unyara ukaba ahira ayahudawa mari aje unu UBulus akura anirere.

Bikoro bu inno are innu cibi

¹ Ana sa, Festus ma eh anyimo una uribe uni pin me sa na ra atari timeme, sa tiye ti taru ta aki, ma dusa uKaseriya uka aka Urishalima. ² Unu dang uka tuma udenge Asere nan a re anu anyimo ayahudawa wa eh in bi bukum bi Bulus ahira a Festus ³. A gi ma gu, Bulus ma eh a Urishalima bati wa kem unaa u hunu ume. ⁴ Ba Festus kabirka we magu a impi Bulus u Kasariya, me in haza ukuro abini ne a, ana me. ⁵ Barki ani me, an desa wa daki, "wa gu," wa tarsi duru. Ingi ya ira iri mum i buri ahira unu me, idiku wuzi ni eru nishi me. ⁶ Ma ciki abini me tiye uwititari uhana tiye ukirau, ma kuri uhana Ukasariya. ⁷ Sa ma biki, a Yahudawa u Urishalima wa tonno mamu nan me, wa ezin in bibukum gwardan bige sa da ba zin ma saa ba. ⁸ Ba Bulus ma buki tize ti bura uni ce nume, da ma ira imum iburu ya Yahudawa ba, da ma ira imum iburu anyimo udenge Asere ba, daki ma kuru ma ira imum iburu ahira Kayisar ba, nyanini ma wuza.

⁹ Festus ma nyari u tarsa ta Yahudawa, ma kabirka Bulus magu me, unyara tarsum uhan Urushalima me inka boo tize tuwe me bini me ¹⁰. Ba Bulus ma gu,"ma tonno aje ukponku uti Gomo ti Kyisar abuu tize me da akem ma wuna a Yahudawa mum ba hume urusa. ¹¹ Bulus magu, ingi ma wuza ire mum ibur nani ma wuza imun gebe sa ya bari iwono, in da gam in wee ba. ingi bibukum bu we bini ahira hura ani, da ma ira de sa madi nyawe mi, ma tita anyimo ani za ni kayisar. ¹² Ba festus ma buu tize nan ana katuma ka meme, magu, ma tita anyimo niza ni kayisar, madi ha ahira a kayisar. ¹³ Tiye cingilinti aki, Ogmo Agripa wan Bernice wa eh Ukaseriya ahira u orno uwe me uFestus. ¹⁴ Bulus ma ra abini me inti ye gwardan, Festus ma en Bulus ahira aroni me, magu we Felix ma ceki unu ugeme abame anyimo Ukorso. ¹⁵ Uganiya mara aUrishalima, un dandang ukatuma udenge Asere wan anu tarsa umeme anyimo a Yahudawa wa eh imalin mu nu geme ahira am, wa iki una uhuna u me. ¹⁶ Ba ma gun we, a utanda wa yahudawa uni a nya unu ani me, barki ani me adi muti de sa a zin malin mame nan an de sa wa aye in malin me nani ma kyem ma buki tize tu bura uni ce nu meme. ¹⁷ Barki ani me, sa wa orno ahira am sarki ucara uganiya, ni ye ni kure in cukuno ukponku uti gomho in wu a en in nu nume anyimo. ¹⁸ Sa ana bibukum wa hiri wa buu bibukum me, in gusi nani wa zin in tize ti ka dure kani ahira unu me. ¹⁹ A, anime in iri tize tuwe me ta zome in ma saa ba, agi ma buu tizee ti bur asesere a uwe utanda me nan

abanga iwono i Yesu sa Bulus ma inki iribani. ²⁰ Madiri imum i buka utize me ban, gume nani madi ha Urushalima waka buu tizee meni. ²¹ Ba a titi Bulus aka impo kasi ubuka me unu dang mi ingu me hana uka uwui ge sa ma tuburko we ahira kayisar. ²² Agrippa ma gu, in festus, indi nyari u kuna utize ti nume, "Nisizo," festus magu, "uda kunname,". ²³ Sa, ahira sani, Agrippa wan Bernice wa eh nan nanu gwardan, wa eh anyimo anikubu ni tize me wanu unu cati uni pin udang nan nanu adang anipin me. Sa Festus ma guna a eh me, aka heze Bulus. ²⁴ Festus magu Ogomo Agrippa, wan vat adesa wa zi na haru abame, ya irani unu ugeme, vat anu Uyahudawa wa han me a Urishalima nan a ba me, ba wa yeze a nyiran wagu nun ugeme ca a huu me. ²⁵ Ba ma iri da ma wuna imum sa ya bari u huu na ba, barki sa anu dang ma titi me. Barki barki ani me aka aye me ahira Ogomo Agrippa. Barki in kem imum sa adi nyetike anyimo atize me. ²⁶ Me da ma ira ma saa ba in tuburko unu wa ka kurso sarki u ira, azenzeng amem. ²⁷ Barki u ira um i babana ini a tumum ahira avana Ugomo azo u ira imum be sa ma wuna ba.

Bikoro bu inno are innu tasi

¹ Agrippa ma gun Bulus buu tize ini ce ni we me. Ba Bulus ma witino ma tubi boo tize uni ce ni meme. ² In zini uruba irum in ni ce num, ugomo Agrippa, in e in tize tum nan na Ayudawa ageme in malim mam. ³ Barki urusa imum me sa u wuza anyimo Ayahudawa nan nu utanda uweme, ane ani in igizo me u kunam

seke. ⁴ Kadure kani va Ayahudawa wa rusa ta hana dati ani pin num uhana Ushalima. ⁵ Wa rusa utuba um mi unanu Farisawa mani anyimo ati gomo ti dang tiru. ⁶ Ana me in the aje ashime azini u igizo um tizee, barki sa a nyara in myinca imum sa Asere ugomo ma wu ak coo aru. ⁷ Barki anime in turi tilem ukirau inti re sa wa tarsa Asere niye nan uwui, ta wuna ire ubuka imum me sa ira iruba iru. Barki ane ani Ayahudawa wuzum malim, ugomo. ⁸ Nyanini u ira uwee me ingi Asere ahira de be sa maa wono. ⁹ Uganiya u inde in gun nice num indi wuzi imum gbardang ahira ani za ni Yesu unu Nazaret. ¹⁰ Ma wuzi anime Aurshalima, inkurzuzo anu aka tuma kasere anyimo udenge ukorsuzo wanu, ma wuzi anime in nikara ahira unu adngdang aka tuma uenge Asere nan aye ma sa ma huzi we me bezi nice num inda nyara ura uwenba. ¹¹ Ma wuzi we imum iburi inyizi uzatu ukadure inkunzina iruba in we, ine ini ya wu wa ziti atari tum. ¹² Sa ma zin uni wuzi anime, indusa Udimaska in nikara sa ma kem ahira unu dang. ¹³ Una um uhana me in nati ana ti uwui, in iri masaa sa ma teki uwui haru nan an desa tazin nigo me. ¹⁴ Ti rizi vat uru adizi, ba in dusa in kunna ni myira ni gusam in ni lem na Ibraniyawa, shawulu, shawulu nyanini ya wuna uwuzam ani me, ya wuna ani me? ¹⁵ Ba in iki ingu hu aveni ugomo Asere? Ba ugomo Asere ma kabirka, imani Yesu sa gaa me. ¹⁶ Ma dusa ma gun me hira tonno in ti buna ti we me, barki ma bezi mu henu mum ahira aweme, ma zauka we a nyimo akatuma kam u buu imum me sa u rusa ani ce num nan

ige sa indi buki we. ¹⁷ In di zi nigome nan huu barki an desa wada rusa mi ba an desa indi tumi we ahira awe. ¹⁸ Uka poko aje ugamirka we usuro umaree uhana amasaa nan ni kara, nan ni kara ni nu uburi uhana ni kara na Asere. Barki wa kabi ukpico uma dini maweme wan unu kaba sa indi kabi we barki uhem iruba im. ¹⁹ Barki ani me, ugomo Agrippa, daki ma game imum me sa ya su ri aseser ba. ²⁰ Andesa wa e Udimaska unu tuba, atarsi una Urishalima wan vat nipin nu Judiya wan an desa wa tawe Asere ba, ma buu we tize ta Asere inu guna wa suri amaree uhana amsaa, wa ceki uwuza imum ibur wa tarsi Asere. ²¹ Ine ini ya wuu Ayahudawa wa mekum anyimo udengenAsere wa nyari uhuna um. ²² Asere a benkum u aye ukani me, in turi unu boo anu acinci wan na dandang. ²³ Unu bura uru uginome madi si nirere, memani madi zi unu tuba uhira anyimo ani wono mabezi masaa ahira Ayahudawa wan na nu uzatu rusa ta Asere. ²⁴ Bulus ma mari ubura uni ce ni meme, Festus magu inimyira aseser Bulus uzin nice ba urusa uwe me wa wuna iranzzaa. ²⁵ Ba Bulus magun me in zini iranzzaa ba unudang Festus sede in buu tize tikadure anyimo ni za ni desa in tarsi me. ²⁶ Ugomo cangi ma rusa ini mum me, barki ane ani indi buu tize in ni kara sarki biyau, mi in rusa ada hunzize me imum ba, daki amu wuna ani ba vat . ²⁷ Wa hem unu nu kurzuzo tize, ugomo Agrippa? "In rusa wa hem". ²⁸ Agrippa magun in Bulus" anyimo aku ganiya kucin u nyara ukurzom unu tarsi Asere." ²⁹ Bulus magu "maringirka ani me anyimo ani za na Asere

anyimo kuganiya kuci nan ujoko, da huucasba, nan an desa wa kunnam kani me, wadi cukuno kasi mi, we wada sa me nirere ba. “³⁰ Sa wa kunna ani me, Ugomo ma hiri ma tonno wan desa a zauka me ani pin me, nan andesa wa raa ahira me cangi. ³¹ Sa wa suri ani kubu me, wa gamirka acece aweme wagu” unu ugeme daki ma wuna imum me sa adi hu me ba nani atirzi me”.³² Agrippa magu in Festus, “Ada ceki me unu geme ba in daki ma yeze tize me uhana uwatu kaisar ba “.

Bikoro bu inno are innu sunare

¹ Sa ta hem tidi dusa u italiya, wa witi duru Bulus nan aye adesa a kurso we nan Bulus atari ti urunu udang nizame agi juliya, unu ubataliya Agustas. ² Ti ribe uzirigi ume, adramatiya, uge sa wazi uguna udi hiri uhana upuru uraba udang wa Asiya. Ti haa uraba udang. Aristakus unanu Tasalonika amakiduniya ma dusa nan haru. ³ Sa ahira asana ti tu anipin nu sidom, ahira gebasa Juliya ma bezi Bulus uhem ni ma kuri ma hem aroni ameme wa tasi me barki wa hiri me. ⁴ Ahira me, ta tarsi uraba udang ti dusa uhana u kuburus, barki upebu udandang sa wa raa aje aru. ⁵ Sata kafa amei uhana uwatu ukilikiya Bampaliya, ti ē umira anipin nu lisiya. ⁶ Abibi me, unu udang me ma kem uzirigi umei u Iskanriya ugesa uhaza italiya, ma wuna duru anyimo me. ⁷ Niye nan tiye ti zi ni tanu seke u hana adumo tanu me ti cukuno duru dusi iwono ti ka tino upuru u sini dus upebu u karti duru tanu, ti wata u karita, upuru salmina. ⁸ In nirere

ta tarsi u makurda ini ijasi at ē are ahira sa agusan ani ahira ugua uhuma a rā mamu nan nipin nu lasiya. ⁹ A'ane me ta zika uganiya ujoko, uganya uzatu are imumare ima yahudawa wa aka, tanu tiru ta de anyimo ijasi. Bulus ma nyinzi we tize. ¹⁰ Magu, anabu tanu tiru me tidi cukuno duru in ti cari nan udira abanga gbanrdang, da si ahira ucira uzirgi cas ba nan ace aru me. ¹¹ Unu udang mateki unu kunna unaje ameme nan unu zirgi umei me, pit nan imum me sa Bulus ma buki. ¹² Barki ahira me ada runta ticukum ba. Maro gbardang wa gamirka agi aceki ahira me, ingi idi wu ti biki nipin ni Finikiya, barki ti venke abini me. Ufinikiya ahira uribize amazirigi ma mei ukarita, u hira u arewa uhana anaza nan ukudu uhana anaza. ¹³ Sa upebu wa hira usuro ukudu wa hure sekr, wa gusi agi imum me ya wuna. Ba wa hunugko nizin nu zirigi umei me wa tarsi ukarita upuru upingarau. ¹⁴ Sa ku ganiya ka aka akem unani kara ni gino me sa agusan me kurokilidon, ma tuba utira uru u zalang. ¹⁵ Sa uzirigi umei da wa sisizikime uhira upebu me, ti tarsi uwatu me sa upebu me u hazani. ¹⁶ Ba ti tarsi ahira me sa tidi kem ubenki ni upru ure uzalang sa agusan in uni ukauda; In nirere ta tiri uzirigi ku cin me anipu nudan me. ¹⁷ Sa wa nyeze uni, wa wuzi katuma inti zin wa tiri uzirigi meni barki usum kati urizi aseseri ubikiki bu sirtis, wa ceki uziirigi me unu gido uwe. ¹⁸ Ta wuzi nirere inti wiri da cin ba, sa ahira asana runga ti uzirigi me. ¹⁹ Uwui utaru, ana katuma ku uzirigi wa vengizi ti runga sa ta rā uzirigi tari tuwe. ²⁰ Tiye gbardang da ta ira masaa mu uwui

nan mi iwiran aseseri aru. ni wiri ni dandang mini cas na zinu nu tira uru, vat ta kari mu riba tidi kafa. ²¹ Sa wa dondokino da wa rē imumare ba, ba Bulus ma hiri aje ana katuma ku zirigi magu, anabu, sa ikunani mi, data hiri ukarita ba, sa tidi iri ti cari ti geme nan udira. ²² Aname in nasa shi mu riba wuzani iriba ihu, barki ba desa madi diri nice numeme anyimo ashi, uzirigi uni cas adi diri. ²³ Barki niye sa na aki bi be bi kadura ka Asere desa mi ume mani, desa in zin inirere barki me-bi be bikadura ma tunnu upuru um. ²⁴ Magu, "kati u kunna biyau ba, ulus, udi udi tunno aje akaisara ahu anime, ukuri u iri, Asere anyimo ugononi umeme ma nyawe vat imum sa i haka nan hu. ²⁵ Barki ani anadu, wuzani iriba ihu, barki ma hem in Asere, kasi sa abukum ane ani imumme idi cukuno. ²⁶ Adi vingi duru a ure uzalang aharu anime. ²⁷ In niye nu kirau in ka nazi nza aye, azisi un tuburo uru aba nan abini anyimo uraba udang u Adriyat, ina ti aniye, ana katuma ku zirigi wa gusi agi wa aye mamu nan nire nipin. ²⁸ Sa wa batan duru wa kem ta biku anu akura are, sa kuganiya ka aka cin wa kuri wa batin duru wakem haru ukurau in nanu ucibi. ²⁹ Biyau bi meki we nan adi vengi duru aseseri apo, ba wa ningi nizin nu nazi adumo uzirigi me. ³⁰ Ana katuma ku zirigi une, umei me wa zin unu, nyara una wadi ceki uzirige me wa kuri wa vingi sa wadi me anyimo uraba udang. Wa ku gusi wadi reki tire tizin in na aje uzirigi me. ³¹ Ba Bulus magu unani kara nini kono, "ingi anu ageme wada tunno me anyimo uzirigi me ba ida kafa

shi ba." ³² Anu udang ati kara wa tassi nizin nu zirigime umei me wa ceki uni urizi. ³³ Sa ahira atuba ussana, Bulus ma riki we vat wa donkino ke mumare, magu, "kani tiye ukerau ni ti nazi da ta rē imumare ba. ³⁴ Barkianime magu nan shi re ni imumare, wani me barki nihuma nishenini, nice ni inde nishi me ida niniba. ³⁵ Sa ma buka anime maziki ugurasa me magu Asere jankai aje akonda vi, bama posi ugurasa me ma tuba arame. ³⁶ Vat uwe wa kunna shew amuriba muweme wa tunguno are imumare. ³⁷ Haru anu akuri are in nanu akuri usunare inutasi (276) sa ta zi anyimo uzirigime. ³⁸ Sa wa rē wa tiyu, wa kpunko i alkama me anyimo uraba udang barki wa kaska ugitak uzirigime. ³⁹ Sa ahira asana, wa tinka nipin me ba, wa iri ure ugbikubigaru, wa gamirka tizze ace aweme nani wa tuburko uzirigime uhana upingararu ugbik me. ⁴⁰ Ba wa tazi tizin me wa ceki tini anyimo uraba udang me. Anyimo uganiya u inde wa sopisi tizin sa ti gamara uzirigime, ceki mabeze ma bi tini uzirigi me madusa uhana upingararu u raba udang. ⁴¹ Sa wa biki ahira sa mei kare magurnani, ba u zirigi me u tunno adizi. Anaje uzirigime aribe abi jamarki abini me, usezirke uka zome ba, azumo umesi azumome atubi upusa barki iraniza i'barka i mei. ⁴² Ana nikara niti kara ti mayanga wanu barka agi wadi huzi adesa a impoo we barki kati wa kafa wa sumi. ⁴³ Me unu udang me ma nyari ma buri Bulus, ba turi imum be sa wanu barka, ma nya tize magu, vat desa ma rusa mei ca ma hinna ma kafa uhana upingararu. ⁴⁴ Ahana aruma wadi ku tarsi in nadumo, aye aseseri a

makatako anyimo uzirigi me. Ane ani vat uru ta kafa anyimo upingararu.

Bikoro bu inno are innu witotari

¹ Sata tino umerum, bati kunna agi wa ra usibiri umalita. ² Ana nipin me wabe zin duru imumu iriri kan wa huren duru ura tikun na udimdim, barki nan tiwui sa azin nu wuza me. ³ Ba sa bulus ma oro muri mumu titi barki ma hure urani, ba akem biwa barki ubambam ura, bisuri bi gbinciko tari tume. ⁴ Sa ana ticukum tini pin me sawa ira biwa ba gbincirko tari tume, bawa gun na ce-ce, "tabas unugeme unu huzanu mani, konu innu guna suburka usuro uraba udang, uweki utize tini kubu udida cekime me mavengize ba." ⁵ Bama zarika biwame anyimo ura daki innu guna ba kunna me iwono ba. ⁶ Watonno daan wa iri nani bidi bo bi rizi ikizi a sawabe uhana uganiya cin da wa ira ire imum yakemba bawa cori ubasa abanga awe wagu me are asere ani. ⁷ Amamu nan na hira agino me tire tiru tunu udang ahira agino, unaniza Babiliyas. Makaban duru manyan duru imum be sa ti nyara uhana atiyete ti taru. ⁸ Arani asenke unu yo u Babiliyas mazin nu zito innu tuma uni pum nan nu tiza umaye. Bulus maribe mawume biringara ma tarime, mahuma. ⁹ Sa anime yakem, ukasu anu zatu ni huma sawa ra ahira agino me wa e wakem ni huma. ¹⁰ Anume wa wuna duru gonogon. Satizinnu bara apum atanu wa nyan duru vat imumbe sati nyara. ¹¹ Adumo ati petitaru, tiribe uzirigi u iskandariya ugesa dati

innu puturu wara ahira agino me inni hori inde kasi ibara ahana aruma. ¹² Sata tino ani pinnu sarakus, tiwu tiye ti taru ahirame. ¹³ Abinime ti dusa, ti'e anipinnu Rigiyum. U aka uniye ni inde upebu uni kara uhiri usuro ukudu, anyimo atiye tire tibiki ubatiyoli. ¹⁴ Abirkome tikem are anu henu wa ikinduru ti cukuno nigome nanwe uhana utiye usunare. Una uginome uni ta'e u Roma. ¹⁵ Abirko sa anu henu wa kunna abanga aru, wa suri barki wagurin duru usuro ukasuwa u Abiyas in madangga mataru. Sa Bulus ma irawe, mawuzi Asere an koi makuri makem ushew. ¹⁶ Abinime tiribe u Roma, ahenmin Bulus macukuno isisi me nigome nan anani kara nini koni sa wa zinnu be ume. ¹⁷ Sa tiye ti taru ta aka, Bulus ma titi anu aje amayahudawa. Sa wa orno, bama gunew, "anu henu daki ma wuza uye ti cari ba nani ma hribe utanda an ka co uruba, vat in anime anyare mi in tirza usuro a urshalima uhana atari tanu Roma. ¹⁸ Sawa igizom, wanyari uceki um, barki sadaki macara abanga sa adakr awum iwono ba. ¹⁹ Sa ayahudawa walonno anyimo u' uri iriba iwe, i cukuno gbas in ziki time uhana akaisar, daki in nu guna in zin binyo bu zika utize tanu am ani ba. ²⁰ Barki anime ani ma mara u'ira u shi in buki tize nan shi. Barki u inko iruba sa a isaraila wazin nui wawuna in tiri inyan iginome. ²¹ Sa wa gunme, "daki takaba unyettike usuro uyahudawa abanga aweba, daki uye anyimo ani henu desa ma ayen duru inna banga nani tire tize anice unwe. ²² A anime ti nyara ti kuuna ahu inum be sawa basa wakuru wa ira ahira anu darika, iye tisa rusa azinnu

nonsi u uni koba." ²³ Sa wa inko me ueui, ma zin nu anu gbardang wakem me haira me sama tunno ni. Ma bezi timumum me ahira awe, ma zin nu inso u ira uti gomo ta Asre. Anime manyari u hunguko uwe abanga a Yeso, uzika atara a musa uhana uma anabawa, ma igi me usuro insiszo uhana awunjoro. ²⁴ Aye wakari ma'aye imumbe sa abuka, a anime aye daki wa hembra. ²⁵ Barki sa daki wa hem inna ce aweme ba wa dusa uhana umar imumbe sa bulus ma buka ni gurran ni inde, "bibe bilau babu ka tize usuro anyo Ishaya unu kurzuzo utize ni uhana acokoro ashime. ²⁶ Magu, 'hana ahira anu zatu urusa utize ta Asere aginome agu, anyimo u kunna idi kunna in anime idi da tin shiba; Idi iri anime idida rusa shiba." ²⁷ Anime ani muraba manu aginome mawuna makotoras, titui tuwe ta kunna inni jasi, wakorso aje awe; Barki kati wa iri wa rusi, wakuri wakuuna inti tuituwe me, nani watinka in mu ruba muwe, barki wa gamirka mi'in human we. ²⁸ Barki anime, rusani ubara uginome wa Asere atuman uni ahira anu zatu rusa utize ta Asere, wadi kunna. ²⁹ (Sa ma buka tize tiginome, mayahudawa wa dusa wakuri, wa meki matara inna ce-ce awe). ³⁰ Bnulus macukuno tiwe tire anyimo akura sa meki ma nyinza ikirfi imeni, mazinnu wuza vat anu mahabi sawa aye ahira ame. ³¹ Ma zin tize titi gomo ta Asere, mazi innu dungara abanga ugomo Yeso kiristi sarki ma aye. Daki uye karti me ba.

Janji Bible
The New Testament in the Janji language of Nigeria
copyright © 2020 Door 43 International Mission Community

Language: Ajanji (Janji)

Translation by: Door 43 International Mission Community

Contributor: Chrispher Ishaya, Daduhus Timothy Danjuma, Danjuma Alfred H, Ishaku B. Kubgak, Timothy Danjuma

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-07-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
9bb5319d-6cb2-5065-83ac-1fa261d01d3f